

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه (۱۶) خردادماه ۱۳۴۷

فهرست مطالب:

۸- طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور خارجه

دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی موافقت نامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق بلغارستان و ابلاغ بدولت .

۹- طرح و تصویب گزارش شوردوم کمیسیون

امور خارجه راجع بموافقت نامه همکاری فنی و علمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه و ارسال بمجلس سنا .

۱۰- طرح گزارش شورا اول کمیسیون فرهنگ

و هنر راجع به خرید اراضی و انبیه و تأسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی .

۱۱- اعلام وصول و قرائت يك فقره لایحه قانونی

از مجلس سنا .

۱۲ - ختم جلسه .

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : دکتر مهندس بهبودی - سعیدوزیری - مجید محسنی - بردلی - روستا - دکتر امین - فرهاد پور .

۳- تصویب صورت جلسه .

۴- طرح سؤال آقای دکتر مهندس بهبودی از وزارت کشور راجع به شرکت واحد اتوبوس رانی تهران و حومه و جواب آقای معاون وزارت کشور .

۵- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی .

۶- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله تیمسار معاون وزارت جنگ

۷- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت امور خارجه .

مجلس ساعت نه و ده دقیقه صبح برپاست آقای مهندس حیدرعلی ارفع نایب رئیس تشکیل گردید

غائبین با اجازه - آقایان :

بختیار بختیارها - ایلخانی پور - امامی رضوی -

کلاتری - رضازاده - زرگرزاده - موسی صالحی - مبرزاد

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

نایب رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

شکیبایی - اخلاقی - مهندس احوان - مهندس ارفع - دکتر
ابن‌سینا - دکتر امام حوئی - جوادی - حشمت‌ناس -
دکتر خلیلی - دبیر - مهندس زجاجی - دکتر سوده -
سلیمانی کاشانی - دکتر صدر - دکتر کفانی - مریدی - موقر -
باوندی .

غائبین مریض - آقایان :

سعید وزیری - دکتر هواکیان - دکتر امین پزشکی -
توسلی - دکتر دادر - روحانی - فیاض - کاسبی - معطلی -
سرلشکر نکوزاد - مرتضوی .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: دکتر مهندس

**بهبودی - سعید وزیری - مجید محسنی - بردابی -
روستا - دکتر شفیق امین - فرهادپور .**

نایب رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع می‌کنیم
آقای دکتر بهبودی تشریف بیاورید .

دکتر مهندس بهبودی - در اول عرض می‌خواستم
از مقام ریاست استعفا بکنم که بدولت تذکر بدهید لا اقل
آقایان معاونین پارلمانی وزارتخانه‌ها که سمتشان اصولاً برای
این است که بیشتر اوقات را با آقایان نمایندگان بگذرانند در مواقع
نطقهای قبل از دستور هم در مجلس حاضر باشند تا آنچه را
که نمایندگان بعنوان مشکلات حوزه‌های انتخابیه خود یا
مسائل دیگری مطرح میکنند بشنوند و اگر اقدام هم
نمیکند لا اقل یادداشت کرده باشند آن ملاحظه میفرمائید
که نطقهای قبل از دستور در مجلس شروع شده و باستانی‌سده‌سفر
از معاونین محترم کس دیگری در جلسه حاضر نیست امروز
می‌خواستم راجع بسبلی که در اکثر نقاط مملکت و بخصوص
در گوشه‌ای از آن که حوزه انتخابیه‌هاست جاری شده مطالبی
عرض کنم ولی من که بکنفر فرد مسلمان هستم و بعقل اعتقادات
مذهبی با تبعیض نژادی مخالفم من که بکنفر ایرانی هستم
و بعقل ایرانی بودنم فدائی آنانی هستم که آزادی و آزاده‌نشی
را بر هر چه ترجیح میدهند من که بعقل وضع خاص خانوادگی
شیفته افکار بلند شاهنشاه بزرگ این سرزمین هستم و چون
اعتقاد دارم که ملت نوع خاص حکومت شاهنشاهی ما آنچه
که شاهنشاه بزرگ ما میگوید منعکس از خواسته‌ها و امیال

ملت خودش میباشد موقیعکه ایشان ندای مخالفت با تبعیض
نژادی را بلند میکنند یعنی ملت ایران با تبعیض نژاد
مخالف است موقیعکه شاهنشاه آریامهر ما مداخله در این
دیگران را محکوم میکنند یعنی ملت ایران هر نوع مداخله
در امور دیگران را محکوم میکند موقیعکه شاهنشاه در
میگوید هر نوع آزادی در مملکت ما هست جز آزادی در خرید
و این بیان کننده یک حقیقت و یک واقعیتی است چطور ممکن
است اشخاصیکه در یک چنین کلاسی عالی پرورش یافته‌اند
صدای کولولهائی که نثار کندی شد یعنی نثار یکی از مردانی
شد که شیفتگان آزادی در دنیا نظیر او فکر میکردند و نظیر
میاندیشیدند ناراحتشان نکرده باشد
اگر طرفداران تبعیض نژادی اگر طرفداران نژاد
قلدری که در زیر پرچم آزادی و مبارزه با نوعی خاص از زیربوم
اقتصادی در امور دیگران مداخله میکنند تصور میکنند -
مرگ لومومباها با کشتن لوتر کینگها با ترور کنندیهامیخواه
در عرصه دنیای بزرگ بر اسب مراد سوار باشند سخت در
اشتباهند .
من از طرف شیفتگان آزادی و از طرف آنانیکه
اعتقاد دارند بشر آزاد بدنیآ آمده است و آزاد باید زندگی
کند و رنگ و نوع حکومتی که افراد برای خود انتخاب
میکند نباید حربه‌ای برای مداخله در امور داخلی آن
محسوب گردد از واقعه‌ایکه در آمریکا اتفاق افتاد
اظهار تأسف می‌کنم و اعلام می‌کنم که رنگ و نعت باد بر
طرفداران تبعیض نژادی و آنانیکه سیادت و آفرین
خود را در مرگ ملت‌های دیگر در خفه کردن انسان‌های
دیگر و بالاخره در کشتن و ترور کردن شخصیت‌های دیگر مباد
و چون بموجب اعلامیه‌ای که از ادب و بخش شد دیگران
بدن سالم ماندن کندی نیست من نه تنها بدخاندان کندی بلکه
بد تمام آزاد مردان و آزاد زنان دنیا این ترور و حشیانه
تسلیت عرض می‌کنم اما اینکه امروز اینجا مدعی سرور
ارجمند شدم برای قبح طبیعت است که متأسفانه اکثر
مملکت عزیز ما را فرا گرفته سبلی که در اکثر نقاط مملکت
حوزه انتخابیه بنده ساومیر از پرچم به کشاورزان و کسور
ما لطمه و خسارت زیادی وارد آورده و تقریباً اکثر نقاط
دچار خسارهای سنگین گردیده ولی متأسفانه دستگام

را از دست داده اند اولی است - چون نمایندگان
محترم میدانند در برنامه پنجاه چهارم نهمه میلیون تومان
برای آبادی روستاها باید خرج بشود و مثل اینکه در سال
گذشته تصمیم گرفته شد که ۶۰۰ میلیون ریال برای آبادانی
روستاها خرج کنند و این پولها در وهله اول باید برای
دهاتی که همه چیز خودشان را از دست داده اند صرف شود
اهم دهاتی که در ساوه از این سیل خسارت دیده اند بعد تند از بخش
جعفرآباد - دهات: حسین آباد - باجیان - شریف آباد - بخش
نورآباد - دهات: باغلو - مراغه - کرد خورد علی - کرد خورد
سفلی - آق قلعه - بخش خرقان - دهات: عین آباد - وسوق -
ویدر - الویر - خشک رود این پولها را باید برای این دهات
و دهات دیگری که هستی خودشان را از دست داده اند خرج
کنند و این کشاورزان و این زارعین آزاد شده را به زندگی
و آینده خودشان امیدوار بکنند وزارت راه در اینجا رل
حساسی را باید داشته باشد چون این سیل اکثر جاده‌های
را که در اثر مرور زمان خود روستائیان درست کرده بودند
از بین برده و ارتباط که اولین کاری است که برای دهات باید
انجام بگیرد این ارتباط ناقص و این جاده‌های ناقص هم از
بین رفته من در ضمن تشکری که از رئیس اداره راه استان
تهران می‌کنم که کمک سیل‌زده‌ها شتافت می‌خواهم از
نمایندگان دولت که اینجا تشریف دارند تقاضا بکنم که
مخصوصاً به آقای وزیر راه تذکر بفرمائید که با دادن یک
گریبند و یک بولدوزر بهر بخشی که هر دو سه هفتد برای
بخشی کار کند کمکی بکنند که این جاده‌های که از بین رفته
آباد نشود و فرم جاده‌ای را بگیرد که قبل از این سیل بوده
سیل متأسفانه نشان داد که اولیاء امور حتی در تهران در
فکر نیستند . سروران ارجمندی که آن روز در تهران
آمد و شد میکردند خوب ملاحظه فرمودند که سیل
عبور و مرور اکثر خیابانها را قطع کرده بود بنده
لازم دانستم که عرض نمایندگان محترم دوره ۲۲ برسام
که در جلسه ۳۳ پنجمین سوم بهمن ۱۳۳۲ دوره بیست و
یکم وزیر کشور وقت هنگام تقدیم لایحه احداث سیل بند
تهران و طرح یک فوریتی آن که بعنوان رسیدن جنس اظهار

عقبه کرد (شهر تهران متأسفانه سیل نهد ندارد، سیل برگردان ندارد). این برفی که بنویسند است هوا بشدریج گرم میشود و این برفبانیکه موجود است آب میشود و خطر سیل تهرانشرا تهدید میکند و از طرفی نه تنها برف بلکه دیده شده است حتی بارانهاییکه در فصول مختلف باردموجب جاری شدن سیل میشود دولت معمم است که سیل بند تهرانشرا هرچه زودتر شروع کند. مطالعاتی بعمل آورده است نقشهها تهیه شده و حتی پیاده هم شده است).

لیدر فراکسیون که آروز باعده بیشتری دولت را ببید میگردگفت (موضوع سیل بند از لحاظ حفظ و حمایت شهر مهم است بنده استدعا میکنم مجلس بفوریت آن رای دهد) در جلسه چهارویکم مجلس مورخه ۲۹ بهمن ۳۶ در برابر پیشنهاد یکی از نمایندگان محترم آقای وزیر کشور وقت چنین فرمودند:

(این نقشهها مدتیاست که ترسیم شده بنده خوب بیاد دارم که این نقشهها را هشت ماه پیش شهرداری تهران بوزارت کشور پیشنهاد کرده از وزارت کشور بیبات دولت رفته و از آنجا خوب بخاطر دارم که این نقشهها و پیشنهادهای شهرداری را با شهردار وقت بردیم بسازمان برنامه چون آنجا شورای عالی برنامه تشکیل شده بود بریاست جناب آقای نخست وزیر و این نقشهها آنکه خرجش کمتر و ارزاتر بود شورای عالی و جناب آقای نخست وزیر تصویب فرمودند.

نایب رئیس - آقای دکتر بیهودی وقت جنابعالی تمام شد.

دکتر مهندس بیهودی - اگر ممکن است آقای مهندس عترت چند دقیقه از وقت خودشان را بمن مرحمت فرمایند.

مهندس عترت - سه دقیقه میتوان استفاده فرمایند چون بنده به آقای سعید وزیری هم از وقت خود داده ام.

پردلی - بنده چند دقیقه از وقت خودم به آقای مهندس عترت میدهم که استفاده فرمایند.

نایب رئیس - آقای مهندس عترت چند دقیقه از وقتشانرا جنابعالی دادند فرمایند.

دکتر مهندس بیهودی - بنده هم از جناب آقای

مهندس عترت وهم از آقای پردلی کمال تشکر را دارم بالاخره پس از بحثهایی لایحه سیل بند تهران در جلسه مورخ ۲۹ بهمن تصویب مجلس شورای ملی رسید و به مجلس سنا فرستاده شد ولی دولت جناب آقای علم نوزده روز بعد استغفار خودشانرا به پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر تقدیم کرد و دولتی مصدر کار شد که رئیس دولت و فراکسیون وابسته آن و حزب وابسته بدان فراکسیون لزوم ساختمان سیل بند را تأیید کرده بودند من سؤال میکنم که چه شد این سیل بند من سؤال میکنم در آروز اگر نسیاعت دیگر باران میاید تکلیف مردم تهران چه میشود؟ آیا نمایندگان محترم آروز در رسیدن بدان و مجبیده تشریف داشتند که ببینند مردم چه قیافه و حیثیاتی بدان سیلها نگاه میکردند و هر آن بیاز میرفت همانطور بیکه ۱۷ خانه در سیدخندان خراب شده بود دیگری خانه خراب بشود من نمیدانم این عدم اعتنا بیهودی حیاتی مردم تاکی باید ادامه پیدا کند دولتی که خدمتگزار بود لایحه ای آورد با قید فوریت و مجلس تصویب کرد ولی متأسفانه اجرائش بدولت دیگری محول شد که لایحه مفیدی را اجرا نکرد و حتی در فکر مردم تهران نبود همانطور که در فکر بیهودی ایران نبود متأسفانه این حزب و دولت متکی به این حزب نمیتوانم دولت خدمتگزار مردم بدانم.

نایب رئیس - آقای سعید وزیری بفرمائید.

سعید وزیری - لابد از بنده که به اصطلاح از مسافرت آمده ام توقع است صحبت از فرقت یاران و دوری دوستان بکنم. یا حداقل من هم باید به باره ای مسائل که در دنیا جاهای دنیا میگذرد اشاره کنم که هیچ لزومی ندارد برای آنکه مقامات دولت هستند ولی من هم میخواهم در موردی از فرمایشات سر بو جدی آقای مهندس بیهودی صحبت کنم (عباس میرزائی سر بو جدی چیزی است) بی رویک چیزی است مثل آقای مهندس بیهودی و بنده عرض شود بنده میخواهم در قسمتی از مطالب جدی جناب آقای مهندس بیهودی شرکت کنم و بادی از آنهایی خیلی مدتی پیش بکنم که کتابی داشت به اسم (منهم گرفته که) که اغلب خانمها و آقایان خوانده اند حقیقت این است که من مریض بودم و در خارج بودم به بنده اطلاع داده که تگرگ شدیدی در ابر آورده و خرابی زیادی بیار آورده ام

اینکه هیچ نگرانی نداشتم برای اینکه مملکت بوجود نیاید. البته است مملکت بوجود دولت ایران شاه ایران قائم است معذرا برای اینکه منم بات خدمتگزاری هستم و نینده مردم عستم عجله کردم و آمدم و بیروز به آنجا رفتم بیروز و بیروز را آنجا بودم متأسفانه باید به اطلاع همکاران بخرم و سانه که يك تگرگ شدید غیر عادی آمده بود که بعد از ۵-۶ روز که گذشته بود و این تگرگها آب شده بود برای من که آوردند دیدم باندازه يك گردو بود (دکتر گفتی - فرمودید به اندازه يك گردو؟) بله بنده بود جناب آقای دکتر کفائی این حرف را میخواهم جنابعالی عرض کنم به تئیهای جوان گفتم که من دیگر پیر شده ام و بی سر سفید شده است گفتم اگر ۲۰ سال پیش ۳۵ سال پیش این تگرگ میآمد چه میشد؟ چون من در سابق امثال این تگرگ را دو بار دیده بودم آیا برای شما جادو میزدند؟ بیک سنن قدمیاد گفتند نه. گفتم برای شما غذای آوردند؟ بیک نشان قد میداد گفتند نه. من شما میگویم که آنها زکمی که شیر و خورشید سرخ ایران بدان مردم کرده بود یعنی بودند همانطور بیکه گفتم هیچ لزومی نداشته است که من هم برای اینکه این مملکت است و این ملت است که بخانه میری شاهنشاه ایران برای این حوادث که رخ میدهد حواس بکنند و جبران مینمایند جادوها را زده اند و مردم در زیر جادوها استراحت میکنند به آنها غذای گرم میدهند و بکشان مرفه است این را واقعاً گفتم که منم گرفته کردم و بفرمادم میخواست که ایکاش حالم بهتر نمیشد و بر نمیگفتم که خدمتهای سیل زده را بینم آنها هم گرفته کردند ولی گرفته آنها که شوق بود خانه هایشان را سیل برده بود و همه بیروز جادوها و در کنار جادوها میگفتند زنده باد شاه برای یکدکس منابع کرده ام موقعیکه اعلیحضرت بمسافرت تشریف ببرد بزرگش این سیلها و تگرگها را بدایشان دادند بدولت و ملت فریاد دستور دادند که سریعاً اقدام کنند و حتی نوزده روزی این دهات دستوراتی دادند و من از این کشیدی فوری شیر و خورشید سرخ و شخص دکتر خطیبی که نخدمتورهای والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی و علی ایحال بخانه میری شاهنشاه این خدمات را انجام میدهند تشکر میکنم تا بیکه که شده است همانطور که عرض کردم کمکهای

اولیه است و کم است تگرگ یک دفعه میاید سیل یک دفعه میاید دولت و مردم کف دستشان را بویگرده اند شیر و خورشید فقط میتواند به محض اینکه هر خانه ای خراب شد یا چادر بریزد برای اینکه اتفاق فوری است اتفاق آبی است اگر اقدامات دیر شده است برای این است که اقدامات زمان و مدت لازم دارد و این مدت من با مردم صحبت کردم و مردم قانع بودند و خوشحال بودند گفتم من نیامده ام روضه شفا بخوانم مصیبت مردم ابر بگویم مردم این منطق را بپذیرفتند (دکتر فریور - این حرفها را گفتید و خودتان را خلاص کردید؟) این بالا خدائی است بالا خدا میفرستد و در مقابل خدا قدرت مقاومت را هم ب مردم داده است اما شما عرض میکنم که من تمام اشکالات کار را که در محل بود جناب آقای دکتر یادداشت کردم و من تنها نبودم که یادداشت میکردم خیلی جالب است موقعی که به ابر رسیدم نماینده شیر و خورشید نیم ساعت قبل از من در دروازه ایستاده بود و منتظر من بود (دکتر صدر - وظیفه اش است) البته که وظیفه اش است ولی آنها هم که در قبال مردم وظیفه شان را فراموش میکنند کفران نعمت میکنند و از کارهای خوب اسم نمی برند کفران نعمت میکنند باید از آنها قدر داننی کرد.

دکتر فریور - شما فکر میکنید آنها برای کمک آمده بودند.

نایب رئیس - اجازه بفرمائید صحبتشان را بکنند.

سعید وزیری - فرق دارد. مأموری که انجام وظیفه نمیکند و من او را استیضاح میکنم فرق دارد با آن مأموری که وظیفه اش را انجام میدهد باید این تفاوتها را گذاشت و باید این مقایسه هارا با گذشته ها و زمان حال کرد من این مقایسه را کردم و به این هم فراکسیون جوانم گفتم سن من قد میداد دو بار مثل این تگرگ را دیده بودم و دیده بودم که کمکی نمیکند و این بار سوم بود که این تگرگ را دیدم و حلالکامک میشود و این مایه افتخار مملکت است و من تمام اشکالات را یادداشت کردم نه تنها من یادداشت کردم نماینده شیر و خورشید سرخ هم یادداشت کرد نماینده عالی وزارت کشاورزی هم که يك روز

همکار ما بود با داشت کردند و ما من صاحب نظر محلی و اهل کار بوزار رفت و وزیر را دیدیم بسیار مردم ضرر خورده بود تگرگ خوشه‌های گنده و جو را از بیخ انداخته حتی یونجه زارها را خوابانده و سیل آمده خانه‌های مردم را خراب کرده اغنام و احشام زیر خرابه مانده (دکتر صدر - و آنوقت اشک شوق در چشمشان بود) آقای دکتر بله بود برای اینکه بکتاب اینها شرافت بودند برای اینکه مردمی بودند که بخیر داشتند سدیر این تگرگ‌ها را دیده بودند ولی کمکی ندیده بودند واقعا اشک آب اشک شوق بود یک نفر میگفت مال من رفته است، گوسفندهای من رفته است بمن ضرر خورده است ولی خوشحالم که پادشاهی دارم که دستور دادند برای من غذا درست کرده‌اند جادزده‌اند تو بعنوان وکیل آمده‌ای و در اینجا بمن همدردی میکنی نمایندوزارت راه آمده‌است نماینده وزارت کشاورزی آمده‌است و نماینده مؤسسه دیگر آمده است و نماینده شیر و خورشید سرخ آمده و نواقص را یادداشت میکند البته موافقی که با داشت کرده بودیم بسیار زیاد بود همانطور که آقای مهندس بیبودی گفتند در جاهای دیگر هم نظیر این اتفاق افتاده است اما همین دیشب بمجلس اینکه برگشتم آقای مدیر عامل شیر و خورشید سرخ بمن تلفن کرد که تلگراف تو رسید تلگراف نماینده بمن هم رسید دستور دادم همانطور که معتمدین مردم آمده بودند و پیشنهاد کرده بودند عمل شود و از نصف شب امشب این کمکها را امید پیدا میکند من خیلی خوشحال شدم و به اطلاع مجلس محترم میرسانم که این سانحه و اتفاق افتاده است و مردم ناراحتی دارند دولت باید با سرعت با شدت کارشناس متخصص اکیپ‌ها و گروه‌های مجهز بمحل اعزام بکند متخصص نو سازی دهات متخصص بهسازی دهات بمحل بفرستند که دهات بروند در سطح ده و مزرعه احتیاجات آنها را ببینند و تنها وام دادن کافی نیست و آنها باید طویل‌المدت باشد و سه اینها کمکهای زیادی میکنند که بتوانند زندگیشان را جبران کنند. بسیار متشکرم (احسن است).

نایب رئیس - آقای مجید محسنی بفرمائید.

مجید محسنی - با اجازه ریاست محترم نیت بنده

در درجه اول این بود که راجع به سیلی که در شهرستان جاری شده است صحبت کنم ولی قبل از بنده همکاران ارجمند آنجا لازم بود گفتند تقاضای بنده این است که نسبت به سیلی کوچک در دهات توجه شود که این سیلابها جلوش گرفته و در کشور ما که کمی هست از این آبها و سیلابها بهتر شود ضمنا میخواستم توجه دولت را به این مطلب جلب کنم که البته در اوایل انقلاب شاید بانک کشاورزی مجبور بود برای اینکه زارعین متوسل به اربابها نشوند و امپانی بپر تری و بهر صورت که میخواستند و احتیاج داشتند به آنها راه شود ولی الان موقع آن رسیده که بسلسله جاهای عمیق شود و بخصوص حالا که این سیل آمده اگر زارعین بدین بانک کشاورزی دارند و مقررات بانک کشاورزی اجازه میدهد که به آنها مجددا وام داده شود تریبی اتخاذ شود که زارعین وام مجدد داده بشود و بخصوص وامهای طویل‌المدت همینطور اگر ثابت شود دهکده‌ای احتیاج بحفرچاه عمیق دارد و زارعین بدینکار هستند تریبی داده شود که جاهای عمیق برای امر زراعتی آن دهکده احداث شود مطابق آن که میگذارم برای بعد ولی وظیفه دارم جریان دیگر را در مورد هنر بعرض برسانم.

در جوامع بشری ما هنرمندان زیادی یافت شده‌اند که بدیعی بجا گذاشتند و گاهی بخاطر بوجود آوردن بدیعی هنری که ذوق آنها را ارضانگند آنقدر از خودشان و معاششان غافل ماندند که بالاخره با عسرت دنیا را وداع گفتند و مرگ آنها آثارشان که بدست هنر دوستان افتاده در دید آورنده بی بردند و در تحصیل آثارش سابقه گذشت تا بتوانند نمایشگاه‌ها موزه‌ها سالن‌های بزرگان اثر آن هنرمندان زینت به بخشند. تکرار این جریان که عبارت از گمنامی هنرمند در زمان حیات و تجلیل مرگ پیش آمد متفکرین را به این معنی آشنا کرد که هنرمندان در زمان حیات مورد تجلیل و تشویق قرار نگیرند بیشتر از آن جهت است که هیچکس نمیخواهد یک هنرمند از خودش بگذرد تا کلمات شیرینی نثار هنرمندگانه قاعده‌ای بود که حتی امروز هم در بعضی از جوامع جاری است فقط جامعه‌های پیشرفته و رهبران پیشرفته

که حتی عقیده‌ها را برهم زدند و جامعه خود را عادت دادند که هنر و هنرمند لحظاتی از خود بگذرند و هنر و هنرمند را حد ترجیح بخودشان قابل ستایش معرفی نکنند. خوشحانه از جمله همین جوامع که بهترند در زمان حیات ارجح میدهد جامعه امروز وطن ماست که بر اثر رهبری حردمندانه شاهنشاه آریامیر و توجهات علیاحضرت شیخی ایران و کوششهای بی دریغ قدرشناسان گرانقدری مانند جناب بهلید وزیر فرهنگ و هنر باین مرحله از ترقی نگرسی رسید که بخاطر هنرمندی مانند بهزاد که عمری صرف کرده و خلاصه ذوق و هنر و طرافت جامعه ایرانی را با نونک تم سحر خودش در نابو هائی ضبط و ثبت کرده است بهر جهت اعتبار و منش گردیده مجتهد مبنی تشکیل بدهند و بعضی هنرمندان را جدر طبقه بالای مملکت وجه ذر طبقات دیگر هنرمندی مانند بهزاد توجه بدهند. دیروز که دست تجلیل از استاد بهزاد از طرف وزارت فرهنگ و هنر بجنس شدی در تالار موزه ایران باستان تشکیل شده بود وقتی دکتر کیا معاون وزارت فرهنگ و هنر اعلام داشت که وزارت فرهنگ و هنر بایشان عنوان استادی افتخاری بفرستد تریبی را داده‌است وقتی جناب بهلید زیر بغل استاد گرفتند و به سی ایشان راه میرفتند وقتی سنا توردشتی با کلمات فخری بایشان تجلیل بعمل آوردند اشک ذوق در چشم جاری شد و در جرات بهزاد میدیدم که خوشنود است، خوشنود است که روزی را بچشم می بیند که ملتی که به مرده پرستی مشهور شده بود امروز بعد از این انقلاب بزرگ در زمان حیات استاد حسین بجنس از او بعمل می‌آورد در این مقام ما باید بدیشگاه شهنشاه آریامیر درود بفرستیم که وجود مقدس ایشان بوده است که در مدتی کوتاه فرصت اینگونه تجلیات را برای ملت ایران بوجود آورده است متشکرم اگر وقتی از من باقی مانده وقتی زورست میدهم.

نایب رئیس - آقای بردلی بفرمائید.

بردلی - عرض امروز بنده در مورد خرابیهای است که در تهران و شهرستانها بر اثر سیل پیش آمده عقیده‌ام این است که پیش آمده خرابیها بر اثر عدم توجه و نظارت دولت است در ضمن راهپا نگاهداری شهرها و اسکلت بندی شهرها لازم فرمغ پولی که می خواهد برای ساختن راهپا به نام

شهرها خرج می کند و من معتقدم که این کارها با نوع ناندانی شده است که خرجهایی بشود برای مأمورین دولت اگر دولت بخواهد از این خرابیها جلوگیری بکند در راه اداری یکی نظارت دقیق در امر ساختن راهپا و نگاهداری شهرها و اسکلت بندی شهرها و دیگر مسئولیت خواستن از مجریان و مأمورین دولت که کارهای مردم دستشان هست آقایان اگر مسئولیت خواسته شود خود بخود انقلاب اداری انجام و تصفیه در دستگاههای دولتی بعمل آمده غیر از این هر قدری دولت می‌آورد پذیرفته نیست مردم قبول نمیکند بطور نمونه سیستان را عرض میکنم دستگاه آبیاری سیستان را خراب کرده مردم هر چه شکایت میکنند دستشان بجائی نمیرسد دو نمونه بطور مثال عرض میکنم در گذشته تمام هنرمند آبش می‌آمد سیستان نلدوز در نگریدر بود با این حال دستگاه آبیاری از آب بردهای سیستان جلو گیری میکرد. علتش چی بود؟ علتش مسئولیتی بوده است که مأمورین داشتند از مأمورین مسئولیت میخواستند امروز گریدر دلرید بولدوزر دارند پول دارند مأمور هر چه بخواهد دارند آنچه که ندارند مسئولیت است با اینکه آب هنرمند از سیستان برگشته با مقدار کمی آب که بصورت سیل آمد چندین پارچه آبادی از بین رفت و کسی هم مسئول نیست. جنیدی قبل سیلی در زاهدان آمد تعداد زیادی از خانه‌های مردم که اغلب سیستانی بودند از بین رفت شکایاتی که از مردم به من رسیده بود برای پرتو معاون وزارت دادگستری در بین گذاشتم گفتم اگر کسی مجرم است تعقیب کنید چون مردم میگویند که آمده‌اند مسیلا گرفته‌اند و ساختن آبائی از سنگ و بتون ساختن و عرض کردم کسی که مسیل را گرفته مجرم نیست فرمودند نه گفتیم مأمور دولت که جلوی این شخص را گرفته آیم مجرم نیست فرمودند نه گفتیم چکار باید کرد فرمودند کسی که خاندان خراب شده باید برود ادعای حقوقی بکند که آیم بجائی نمیرسد آخر ملت چه تأمینی در مقابل دولت داشته باشد. چطور اینها تأمین داشته باشند باید بطور نمونه در بانک شهر در بانک ده مسئولیت بخواهد اگر مسئولیت بود کارها خوب انجام میشود اگر مسئولیت بود اینهمه راهپا را آب نمیرد تا مسئولیت نباشد تا مجازات نباشد و مواخذای در کار نباشد کاری از پیش نمیرود من عقیده دارم که غیر از این ترتیب کارها درست نمیشود. بقیه وقت را به آقای زورست بفرمائید.

نایب رئیس - آقای زورست بفرمائید.

زورست - بنده خیلی متشکرم از جناب آقای مجید محسنی و

جناب آقای بردلی که چند دقیقه ای از وقتشان را بمن دادند با اجازه مقام ریاست بطوریکه همکاران محترم مسبقاً در اندک گپهای تقریباً با متناوب و بی سابقه چند روز اخیر در سراسر کشور خساراتی مالی و تا اندازه ای جانی بیار آورده و موجبات فاجعه ای عده زیادی از مردم شهرستانها مرکز را فراهم ساخته است البته جای خوشوقتی است که مأمورین وظیفه شناس و بیدار و هوشیار ارتش شاهنشاهی در هر کجا که خشم طبیعت بمردم تاخته فوراً با وسایل و ابزار کار کافی بمقابله برخاسته و از بروز خطرات بزرگ و غیر قابل خیر آن جلوگیری نموده اند.

از جمله مناطقی که در تهران دچار این سانحه شد منطقه سیدخندان و کوی کاخ بود که چون اینجانب ریاست انجمن محلی آنجا را بر عهده دارم از نزدیک شاهد و ناظر جریان امر بودم.

در ساعت ۵ بعد از ظهر روز چهارشنبه هشتم خردادماه بر اثر بارندگی رگبار شدید در نقاط کوهستانی شمالی سیل مفصلی جاری میشود و پس از عبور از اراضی بس قلعه و از گل و اوین و در که و شاه آباد و در بند بمسیر غلغلی و قاطر کش و فیروز آباد وارد و پس بمسیر سیدخندان سرازیر میگردد و تا حدود انویانک که مسیل باز بوده بدون ایجاد خطر پیش میاید ولی از آن بعد بواسطه مسدود بودن مسیل و تنگی راه عبور وارد منازل میگردد و در اینها بیابانها میآورد و مردم را مضطرب و وحشت زده میسازد البته منازلی که در بستر رودخانه واقع شده اند خسارت بیشتر دیدند ولی خوشبختانه روز بود و مردم زود باخبر شدند و بفرار جاری افتادند، بفرورت اقدامات همد جانبه شروع شد و مردم بگمک مأمورین شهرداری و آتش نشانی و ارتش و زاندر امری و امداد گران پیشرو و خورشید سرخ ناسرگام روز پنجشنبه در تلاش بودند و پس از تقریب سراسر آبروها بوسیله بولندرها و انحراف مسیر سیل بطرف منطقه بازو آزاد با بمبهای مکنده قوی آب منازل را کشیده و از خطرات کلی و حتمی آنها را نجات دادند.

در اینجا مناسب میدانم که از جناب آقای نخست وزیر که بمحض اطلاع در حدود ساعت ۸ بعد از ظهر بمحل واقعه آمدند و (دکتر مهندس بهبودی - مسیح سیل جاری شد ۸ بعد از ظهر آقای نخست وزیر آمدند)

ضمن بررسی و صدور دستورات لازم بمأمورین شخصاً در بر اوضاع و اقدامات معموله بودند و تا هنگامیکه سب فروکش نمود و احساس رفع خطر نشد آنجا را ترک نکردند و به اظهارات و درد دل مردم توجه مینمودند صمیم تشکر و سپاسگذاری نمایم واقعا بخوبی احساس میشد که مردم با دیدن نخست وزیر قدرت روحی پیدا کرده بودند ناراحتی و اضطرابشان کاسته شده بود آنچه که مردم را این از هر چیز عصبانی و ناراحت کرده تجاوزاتی است غیر قابل که عده ای زمین خواران با تانی مسئولان وقت اداره ثبت و شهرداری میلیونها متر اراضی مسیل را تصاحب نموده و با اخذ جواز ساخته و بقیه تهای گراف بمردم فروخته و بار خویش را بر وهستی عده زیادی را با این جواولگری بدست سر نوشت و حده طبیعت سپردند و کسی هم تا کنون متعرض آنها نشده است این موضوعی است که دولت بفوریت بایستی به آن توجه کند در ظرف چند سال اخیر این دومین بار است که مردم این منطقه گرفتار سیل خانمانسوزی شده اند . در سال ۴۱ که سیل مردم بی خانمان کرده و خسارات فراوانی وارد ساخت سنگه کوی و بشهادت این پرونده تمام مقامات متوسل شدند متأسفانه کوچکترین نتیجه ای نگرفتند و عرض مسیل از بیست متر به چهار متر تقلیل یافته و این امر قابل رسیدگی است و بنظر من مسئولان مربوطه سزاوار تعقیب و کیفرند.

ساعت ۱۰ صبح روز پنجشنبه نیز مجدداً سیل سیدخندان و کوی کاخ را مورد تهدید قرارداد و مردم با وضع اسفناک از خانه ها بیرون ریختند و با فرش و لحاف و تشک و غیره بیرون برخاستند ناز و ورود سیل بمنازل مانعت بعمل آوردند و هم مردم این منطقه در حال ناراحتی و اضطراب بسر میبرند بمحض اینکه تکه ای در آسمان ظاهر میشود غرغرش و رعد و برق میشوند سراسیمه به آسمان مینگرند و بسر نوشتند میانداشند.

در اینجا ضمن تشکر و امتنان فراوان از مأمورین فعال و وظیفه شناس ارتش که صمیمانه در رفع خطر سیل امر این محل همکاری نمودند از مسئولان امر میخواهم این پیش آمد را که در واقع هشدار برای آینده است مورد توجه دقیق قرار داده و در اسرع وقت نسبت به اصلاح مسیل مزبور اقدامات لازم بعمل

و به تشکر آنها برای همیشه خاتمه دهند خوشبختانه در شوقی که امر توسازی کشور یکی از مواد ۱۲ گانه قانون شده و ملت قرا گرفته است از دولت تقاضا میشود ضمن آنجا اینکه در اجرای این ماده در برنامه کار خود کتبخانیده برعین محل نیز توجه بنمایند و مردم يك چنین منطقه ای را بزرگترین و اضطراب برهاند ضمناً دو فقره شکایات ست تقدیم میکنم پرونده ای هم که بعرض رسید نامه های متعددی بوده که از سال ۴۱ به اغلب مقامات مکاتبه و جواب داده شده که زودی اقدام خواهد شد ولی متأسفانه اگر شما اقدامات در دید ما هم دیدیم انشاء الله امیدوارم این دفعه حتماً اقدامات (احسن).

نایب رئیس - آقای دکتر شفیع امین بفرمائید.
دکتر شفیع امین - بنده قبل از شروع عرایض از همکاران محترم آقای محسنی مهربان تشکر میکنم که چند دقیقه وقتشان را به بنده دادند. در دنیای پرتلاطم امروز که ششده در تمام قره ها کشت و کشتار و خونریزی هست خوشبختانه در مملکت ما برنامه های مترقی انقلاب سفید با عمده رهبری پیشوای عالیقدرمان شاهنشاه آریامهر و فعالیت بی نظیر ایشان برده میشود هفته گذشته روز ۹ خرداد طبق دعوت وزارت اصلاحات ارضی در خدمت همکاران محترم نمایندگان

تبریزی شروع کار اولین شرکت زراعی به آذربایجان رفتند و هم بعضی همکاران شرکت زراعی است که با الهام از اینات شاهنشاه و تصویب قانون شروع بکار میکرد در این منطقه سرخرم و جیلخیز اطراف تبریز کشاورزان ، برادران و همکاران دهنان ما و کارگران شریف محل جمع شده بودند با فرسوسیر حالت و همراهِ با احساسات پر شور عمیق که ساکنین این ناحیه است به شاهنشاه آریامهر پیشوای عالیقدرمان ابراز مینمودند و شاهد و ناظر بودیم اجرای این مرحله در حقیقت مرحله سومی با مرحله سازندگی قسمت اصلاحات ارضی برای دفعات بزرگان و خواهران روستائین ما بزرگترین کمک بود که تشکر از وزارت اصلاحات ارضی و مهندسین فعال و مأمورین نمودم و این منطقه خصوصاً از خداوند مسئلت دارم که در اجرای اینات عالیله شاهنشاه و تأمین سعادت ملت در این قسمت بیوقف باشد این مرحله در حقیقت با بدهای انقلاب کشور بحکمستری کند - همکاران محترم راجع به سیل و

طوفانهای که در مملکت و در اغلب نقاط خاور میانه رخ داد صحبت کردند مایه کمال تأسف است در آذربایجان نیز در چندین جا مخصوصاً در اطراف آذربایجان و گاوگان و دربندر دانار لور و حمالو خسارات زیادی بار آورده فوراً از استانی و وزارت راه و مخصوصاً شیر و خورشید بداد آنها رسیدند و کمک کردند تشکر میکنم خانه های زیادی در آنجا خراب شده از بین رفته تمام باغات از بین رفته چون در آنجا باغات زیاد و حاصلخیز وجود دارد متأسفانه بزرگ وسیل بطور کلی یعنی ۹۰ باغات آنها را از بین برده اهالی با ایمان بمرحمت پدر تاجدارشان و دعای سرفرود که بد پیشوای بزرگ دارند توقع زیادی از دولت ندارند تقاضایشان از دولت اینست که دولت توجه بکنند از آقای محمدی خواهش میکنم که توجه به سیل بند گاوگان و آذربایجان بفرمایند سیل بند در حقیقت باب دیواری است پول زیادی نمی خواهد و همچنین پلی که مردم گاوگان را با جاده اصلی ربط میدهد توجه کنند که پلی زودتر درست شود و امیدواریم که دولت توجه کند و پلی زودتر ساخته شود در مورد سیل بند این دو محل بر نعمت و حاصلخیز هم امیدواریم دولت توجه کند که هر چه زودتر ساخته شود و حداقل احتیاج محل تأمین شود مطلب دیگر راجع به راه شبه جزیره شاهی است جناب نخست وزیر

و عده فرمودند ولی متأسفانه عملی نشده است بنده یاد آوری میکنم شاید دستگامها یادشان رفتند است ایشان دستور داده اند این شبه جزیره شاهی ده آباد بزرگی دارد و ۲۸ کیلومتر راه احتیاج دارند امید است نسبت بساختن آن توجه شود . وزارت راهم با علاقه ای که دارد قبول نموده با يك میلیون راه را سازد خیلی متشکرم

نایب رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید.
فرهادپور - بنده از مقام ریاست کمال تشکر را دارم چون بعلت بیماری دیر رسیده بودم واسم نوشته بودم به بنده فرصت دادند که مختصراً راجع به سیل در دست فریب مطالبی را بعرض برسانم . باتمام احساس همدردی که نسبت به عموم خواهران و برادران سیزده در نقاط مختلف کشور دارم آنچه که در این منطقه دیدم برای همکاران محترم و توجه عاجل اولیای محترم دولت عرض میکنم شاید با يك تفاوت مختصر

بیان حال همه مردم سیل زده باشد. بارانی که امسال بارید برای سده کمتری نعمت و برای سده مشتی از مردم متأسفانه مصیبت بود ولی تفاوت در منطقه ای که من عرض کردم از این نقطه نظر است که منطقه دشت قزوین و مردم مصیبت زده این منطقه هنوز از بر بار تا کمات زلزله چند سال پیش کسمر راست نکرده اند که کی هست نیست آنها بر اثر سیل از بین رفته است موقعیت طبیعی این منطقه بدتر تری است که سیل از منطقه کوهستانی بدشت که وارد شده است به عمق ۱۵ کیلومتر در سراسر این دشت راهها، قنوات و زراعت باغات و خانه ها را خراب کرده و از بین برده آنها را اجاب آقای دکتر خطیبی که از اول بروز وقوع حادثه باهلیکو پتر از مغلز دیده اند برای ما نقل کردند برای اینکه متأسفانه بعلت بند آمدن راهها ما فرصت اینکه به تمام این نقاط برویم نداشتیم انتظار مردم بعد از کمکهای اولیه ای که شرو و خورشید سرخ کرده (و واقعاً) جای تشکر است چون بنده در محل دیدم ما مورین شرو و خورشید سرخ و بخصوص فرماندار شایسته محل است نهایت دلسوزی کمکهای اولیه را تقسیم کرده و ولی این دوای درد نیست مردم انتظار دارند راههای خراب فوریت تعمیر شود قفاتی که بر شده هر چه زودتر تنقیه و پاک شود تا هو جی خرابی نگردد خانه های خراب شده تعمیر و جیران شود و مردم سیل زده کمکی بشود که بتوانند دو مرتبه زندگی روستائی خود را تجدید کنند و به امر زراعت بپردازند بنده میخواهم باکمال توجهی که اولیای امور در این مسئله دارند عرض کنم کمکهای کوچک و نا قابل موقتی درد را از بین نمیرد و آنها را بیشتر زیر قرض میرد و متأسفانه اقساطش را هم نمیتوانند بپردازند باید در این مورد کار اصیل و اساسی کرد کمکی بشود که آنها بتوانند تجدید حیات و زندگی بکنند و آنچه از دست داده اند دو مرتبه بوجود آورند بنده فکر میکنم اگر امکانات مالی دولت اجازه میدهد این کمکها را در اسرع وقت بفرمایند و اگر امکاناتی نیست لایحه ای بیاورند با موافقت نمایندگان محترم تا ۵۰ درصد از بودجه های محرمانه غیر ضروری مؤسسات دولتی را در یکسال بگیریم و در اختیار وزارت کشاورزی بگذاریم تا مردم سیل زده کمک کنند (احسن).

۳ - تصویب صورت جلسه

نایب رئیس - وارد دستور میشود صورت جلسه دفعه قبل بین خانها و آقایان توزیع شده ، نسبت بصورتجلسه دفعه گذشته نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه فر تصویب میشود . آقای ریگی

ریگی - شکایتی است از طرف اهالی زاهدان تقاضای مقام ریاست میکنم .

نایب رئیس - اقدام میشود .

۴ - طرح سؤال آقای دکتر مهندس بیبودی از

وزارت کشور راجع شرکت واحد اتوبوسرانی

تهران و حومه و جواب آقای معاون وزارت کشور

نایب رئیس - سؤال آقای دکتر مهندس بیبودی مطرح است خواهش میکنم اگر ایشان توضیحی دارند بفرمایند.

دکتر مهندس بیبودی - بنده فعلاً عرضی ندارم ولی

چون سؤال دقیق و متکی به یک سری اعداد و ارقام بوده است نمایند دولت تقاضایم این است که واقعاً اگر عدد بعرض مجلس شورای ملی میرسانند جواب سؤال بنده را بفرمایند اگر عدد تهیه نشده موکول بوقت دیگر بفرمایند.

نایب رئیس - آقای ادیب محمدی بفرمایند.

ادیب محمدی (معاون وزارت کشور) - باک

اجازه از مقام محترم ریاست بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند جناب آقای مهندس بیبودی هفت سؤال در مورد شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه کرده اند که برای عرض جواب آماده و شرفیاب هستم و قبل از اینکه در پنج یا یک سؤالات جناب آقای مهندس بیبودی توضیحاتی عرض کنم اجازه میخواهم که بطور اختصار و کوتاه و بطور مقدمه خلاصه ای از ابتدای کار تا کنون شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه را بعرض مجلس شورای ملی برسانم در موقعی که ماده واحده اخیر در مورد شرکت واحد اتوبوسرانی در خدمت نمایندگان محترم مطرح بود توضیحی عرض شد اکنون اضافه میکنم که بموجب قانونی که در ۱۳۳۴ ماه تصویب مقام محترم مقرر شد کشور رسید در ۱۳۳۵ شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه تشکیل شد.

بنیاد آنکه هیچگونه قصد انتقادی از اعمال گذشته داشته است باید متصرف کمپانی زبیری شرکت واحد اتوبوسرانی در ۱۳۳۵ - وضعی که یک چنین وظیفه خطری اجتماعی را بر عهده شهربان انجام بدهد آنطور که باید و شاید بعمل نیامده بود (دکتر بیبودی - جناب ادیب محمدی صدای بلند نکوش بنده نمیرسد بلندتر صحبت بفرمائید) شرکتی تشکیل شده است با ۵۱ درصد سهام شهرداری تهران و ۴۹ درصد دارندگان اتوبوسهای سابق که جمع سرمایه ای که برای این شرکت پیش بینی شده ۳۰ میلیون تومان بوده است شهرداری تهران بابت سهم خودش با گرفتن وامی از ۱۳۵۰۰۰۰۰ تومان مجموعاً وجه نقد ده این شرکت گذشته و شرکت با چنین سرمایه قلیلی با همکاری دارندگان قبلی اتوبوس دست بکار رفع احتیاج اتوبوسرانی شهربان شده است پس از مدت کوتاهی تفاوت هدف این پروژه سه ساله مانع این همکاری و این همقدمی شده با این معنی دارندگان سابق اتوبوس سرمایه ای که ارائه کرده بودند با تعداد اتوبوسهای شکسته و فرسوده و از کار افتاده بود که اکنون تهران همه بیاد دارند و این بوده است سرمایه ای که ارائه کرده بودند و چندین میلیون تومان وامهایی که بابت قسط این سرمایه بیانات داشتند و این را با این شرکت جدید تأسیس جمیل کردند اما این دو دست دو هدف بکلی دور از هم داشتند یعنی دارندگان این اتوبوسها صرفاً تاجر بوده و هدفشان تنها تجارت و بهره برداری و استفاده بوده و حال آنکه قصد سهامدار عمده یعنی شهرداری تهران تأمین و تعمیر و نگهداری اتوبوسهای شکسته و فرسوده و از کار افتاده بود در همین ابتدای کارش ناچار شده است در حدود ۱۸ میلیون تومان بدارندگان اتوبوسهای سابق بپردازد که در آن زمان در حدود ۲۰۰۰۰۰۰ تومان بود و بتواند یک کاسه و یکجا این امر را به سرانجام برساند و این نیازمندیهای ساکنین تهران تدابیری که متأسفانه اتخاذ کرد بنابراین شهرداری با چنین شرایط نامساعد در ابتدای کار شروع بکار کرده و از سال ۱۳۳۵ تا حال تقریباً ۳۰ سال اخیر شرکت واحد اتوبوسرانی در شرایط

فعلی بصورتی در آمده است که دارائی ثابت آن بدون کسر استهلاک ۵۲۳ میلیون تومان بر آورد میشود. من جزئیات این دارائی را بعرض حضار محترم خواهم رساند و اگر بقاعده مرسوم استهلاکی که باید از این دارائی کم کنیم که در حدود ۱۲۹ میلیون تومان بیش بینی میشود دارائی فعلی شرکت واحد اتوبوسرانی ۳۹۳ میلیون تومان است بنده رقمهایی که خدمتتان عرض میکنم بر آوردهائی است که شده است و در اختیار ما گذاشته اند ولی اضافه میکنم که برای بدست آوردن ارقام قطعی از یکی از شرکتهای حساب رسمی قسم خوردیم معروف بین المللی کوپرز تقاضا شده است در مورد شرکت واحد اتوبوسرانی سلسله اقداماتی برای ما بکنند یکی دارائی شرکت را دقیقاً پیش بینی و ارزیابی بکنند و با رقمهایی که دارند و مطابق اصول اقتصادی بین المللی است دوم اینکه تراز نامه این شرکت را تا بان سال ۳۶ تهیه کنند و امیدوار هستیم که این تراز نامه و صورت برداریها تا پایان خرداد ماه آماده شود و ما بجای این ارقامی که تاحدی تقریبی است بتوانیم ارقام قانع و تحقیقی به استحضار نمایندگان محترم مجلس برسانیم این رقم ۳۹۳ میلیون تومان دارائی شرکت واحد اتوبوسرانی را کما در زبانی میسکنیم عبارتست از ۳۰۵ میلیون تومان اتوبوس و وسایط نقلیه ۳۷ میلیون تومان ساختمان و زمین (دکتر بیبودی - زمین چقدر است؟) که عبارتست از سه تعمیرگاه بزرگ و معجز دو توقفگاه بزرگ و معجز و یک ساختمان اداره مرکزی شرکت واحد و سایر ادارات و یک واحد در حدود ۱۸ میلیون تومان بیش بینی شده که جمعاً رقم ۳۹۳ میلیون تومان را شامل میشود اما در آمد جاری شرکت واحد عبارتست از ۴۶ میلیون تومان که شامل است از موجودیهای انبار و وسایل کار لازمه این شرکت. بنده خنده ای کارگری که از طرف شرکت واحد اتوبوسرانی در طی این مدت ساخته شده است جزو رقم دارائی شرکت حساب نکردم برای اینکه این خانه ها با شرایط بسیار سهلی نیست ساله با ربح چهار درصد بکارگران این شرکت واگذار شده است ولی برای استحضار عرض میکنم که ۲۶۱ خانه در مساحتی معادل صد و پنجاه هزار متر مربع زیر بنا است که بوسیله وزارت آبادانی و مسکن برای شرکت واحد اتوبوسرانی ساخته شده و در اختیار شرکت واحد با شرایط بسیار آسانی گذاشته شده و کارگران

سؤال فرموده اند: بیان تفصیلی شرکت واحد با قید حقوق و مزایا و بدلائل تقدیر آن و رؤسای مربوطه عرض مجلس شورای ملی رسیده شود.

الف - بیان قطعی عملکرد شرکت در سال ۱۳۴۶ با نظارت هیئت حسابرسیان بین المللی کوپرز تحت رسیدگی و تنظیم است و طبق معمول باید تا آخر خرداد ماه آماده شود که البته پس از آماده گشتن به اطلاع خواهد رسید.

ب - حقوق مدیران و رؤسای این شرکت اعم از مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره با توجه به خدمات شان روزی نامحدود و بدون استفاده از تعطیلات مبلغ ۲۵۰۰ تومان و همچنین حقوق و رؤسای ادارات درجه اول شرکت حد اکثر در حدود ۱۵۰۰ الی ۲۰۰۰ تومان میباشد و تاکنون نیز بیش از آنچه بعنوان عیدی نومانند سایر کارمندان دولت دریافت داشته اند هیچگونه پاداش دیگری به آنان پرداخت نگردیده است و مدیر عامل این شرکت که معروف حضور همه آقایان هست واقعا با یک فداکاری و خدمت صادقانه انجام وظیفه میکند و از کارمندان با سابقه وزارت کشور است ۱۸۰۰ تومان حقوق میگیرد و ۲۵۰۰ تومان از دستگاه شرکت واحد مزایا دریافت می کند.

سؤال فرموده اند: چه ترتیبی اتخاذ شده که این شرکت بعنوان یک واحد اقتصادی سالم بدون ضرر و زیان بکار خود ادامه دهد؟

همدگونه تدابیر لازمند برای آنکه شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه بصورت یک واحد خدمتگزار اجتماعی سالم درآید و بهترین اصول مدیریت بر آن حکمروا باشد اتخاذ گردیده است که از جمله تغییر روشهای مالی شرکت بموجب توصیه های متخصصین و کارشناسان امور مالی شرکت وسیعی در اتخاذ روشهای نوین مدیریت و استفاده بهتر از عوامل موجود میباشد و مسلما با تصویب لایحه سرمایه گذاری دولت در این شرکت نیل به این هدف تسهیل و موجبات موفقیت آن تکمیل خواهد شد.

بنده بعرايتم خاتمه میدهم و اگر محتاج توضیحات بیشتری شد بعدا عرض خواهم رساند (احسنت احسنت).

نایب رئیس - آقای دکتر بهبودی فرمائید
دکتر مهندس بهبودی - بنده در ابتدای عرایضم

باید به عرض مجلس شورای ملی برسانم که اگر حزب اقتدار انقلابی از دستگاهی میکند بیخ وجه نظر باشخصی کارکننده این دستگاه هستند ندانند و بلکه انتقاد را در حیطه هدایت و ارشاد میکنند که بیبهود وضع و از دیباچه بازده آن مؤسسه منجر شود مخصوصا يك مؤسسه کارگری که بنا یافته معاون معز وزارت کشور بیش از دوازده هزار کارگردارد، این کارگر نیز در رده کارگرای هستند که از فرمان انقلاب باید مستفید بشوند و کارشان در مسیری یفتند که بازده و سود داشته باشد این بازده و سود عاید کارگران بشود، گر چه مطابق استدلال آقای معاون وزارت کشور فرمودند شرکت واحد اتوبوسرانی یکی از شرکت هایی است که بسیار بسیار سود داده چون سرمایه ۳۰ میلیون تومانیش به ۴۰۰ میلیون تومان رسیده و این نیز آنکه سود داشته باشد خیال نمی کنم به چیز دیگری نیز تعبیر کرد البته اگر این استدلال را صحیح تلقی کنیم من تصور نمی کنم استدلالشان در مورد سرمایه و رسیدن ۴۰۰ میلیون تومان به ۴۰۰ میلیون صحیح باشد یعنی خودشان خرج کردند اراضی شرکت را که معلوم نیست به چه قیمتی خریده و در اثر ترقی بازار آن شرکت متخصص انگلیسی که آمد، ارزشی کرده معلوم نیست که در قیمت بازار تهران وارد شد و اطلاعی داشته باشد، ارزشی ها چه کسانی بودند که ۳۰ میلیون و خرده ای تومان اراضی و ابنیه را بحساب گذاشتند و حالا ادعا می کنند که چهار صد میلیون تومان سرمایه در عرض کم که فرمودند ۳۰ میلیون تومان سرمایه اولی ۱۴/۵ میلیون از شهرداری وام گرفت بقیه سرمایه بود دارندگان اتوبوس های قدیم با واگذاری اتوبوشان و دیگر که از بابت خرید این اتوبوس ها داشتند به شهرداری تحویل کرده بودند اولاً بطور توانسته بودند به شهرداری تحویل کنند بنده نمیفهمم فرمودند برای این که این کار را یک کاسبیکه و از مزاحمات بجای آن ۴۹٪ سرمایه دار بکاهد حاضر شده بودند ۱۸ میلیون تومان وجه نقد به این آقایان بدهند و آقایان مرخص کنند یعنی بابت ۴۹٪ سهامشان که کمتر از ۱۸ میلیون تومان ارزش داشت و فرمودند این ۴۹٪ يك مشت اتوبوس فرایض بعلاوه دیون بوده و بعد از مدتی که اشکال تراشی در شرکت واحد کرده بودند حاضر شده بودند که ۱۸ میلیون بدهند و آنها را مرخص کنند فرمودند که هر مایه فعلی شرکت با توجه به استهلاک ۵۲۳ میلیون تومان است که اگر

فردی ۱۲۹ میلیون تومان استهلاک را حساب کنند ۳۹۳ میان تومان سرمایه بوده است استهلاک را به چه میگویند و چه منظوری هست؟ استهلاک را با آن می گویند که سرمایه بزرگ کم کنند و در يك حساب مخصوصی بنام حساب استهلاک بوجه کنند آن میشود حساب استهلاک نه اینکه توی دفتر ثبت کنند بعنوان ستون استهلاک و بنویسند ما اینقدر حساب استهلاک داریم این از نظر قاعده تجارت و عرف صحیح است می بایستی بفرمایند در حساب استهلاک چه دارند، این استهلاک برای چیست؟ برای این است که اتوبوسی که فرسوده شد و همین آلائی که فرسوده شد از حساب استهلاک برداشت کند و بخرند ولی متأسفانه این کار نشده البته بنده معذرت میجویم در این سرمایه ۳۷ میلیون تومان زمین حساب شده که بقیه بیست مبنای ارزی بایشان چه بوده است و ۳۰۵ میلیون تومان قیمت اتوبوسها بوده که امروز معلوم نیست ۳۰۵ میلیون تومان قیمت داشته باشد و ۱۸ میلیون تومان سایر دارائی ها بزرگ وسیله کارشناسان يك شرکت خارجی برآورد شده و برمی آید وسیله کارشناسان ایرانی که می دانند اقل قیمت بر چیست و وضع دفتر و دستک شرکت های خودمان را بیشتر از دستند مورد رسیدگی و بررسی قرار می گرفت، فرمودند در برج ۲۶۱ خانه را بحساب نیاورده اند برای اینکه چه می گویند ساخته شده برای رفاه کارگران شده، بند سهیم حزب منسکره ولی خواهش میکنم آقای معاون وزارت کشور از شرکت واحد اتوبوسرانی بپرسند اداره ای که بنام در سخنان دارند و حقوقی که بابت این اداره میدهند چقدر است و قیمتی که از کارگران بابت این خانه ها گرفته میشود چند است این دو تا را با هم مقایسه کنند و ببینند این دو نفر هم میخوانند (رضوی - اینها را وزارت آبادانی بسازند) بله ولی برای حفظ این خانه ها اداره ای در دسترس دارند درست کرده اند و جناب آقای دکتر فرمودند که خرج بیشتر از دخل باشد، فرمودند ۴۴۷ میلیون سرمایه خارج بدهکارند که دولت تعهد کرده است که دیون را بعد بنده مجوز خواستم که مجوز قرض از حزب منسکره و آریا هر شرکتی میتواند بمیل خودش از حزب منسکره بدون اینکه مجلس در جریان باشد، بعد در آنجا خرج يك اتوبوس دو نشین و خرج يك اتوبوس بتربیتی قبل از شرکت را حساب کردند و این نتیجه رسیدند که يك اتوبوس

ما از خزانه دولت دیون شرکت واحد با هر شرکت دیگری را بدهیم این نحوه مدیریت غلط است و با این ترتیب خیلی از مسائلی که پیش می آید میشود اینجا فرمودند که ما در روز دو میلیون و دو سبست و پنجاه هزار نفر مسافر داریم ۲۲۵۰۰۰۰ نفر با بلیط دوریال میشود با نصد هزار تومان در هر روز که آقای فرهادیور هم مسلت بنده اینجا وقتی صحبت میکردند گفتند که آقا من بمناسبت مسئولیتی که داشتم میدانم که شرکت روزی با نصد هزار تومان فروش دارد ولی بتصدیق صورت جلسات در آن موقع همه فریاد زدند که اینطور نیست و این رقم غلط است و شرکت بیش از روزی ۳۰۰ هزار تومان فروش ندارد در حالیکه الآن فرمودند ۲۲۵۰۰۰۰ نفر هر روز با اتوبوس حرکت میکنند که با احتساب افرادی که با مینی بوس حرکت میکنند درآمد بیشتر از این است که بنده عرض آقایان خواهم رساند، فرمودند ۵۲۶ میلیون ریال سازمان بيمه های اجتماعی بدهکاریم بنده نمیدانم چرا رقمی که ایشان عرض مجلس رساندند با رقمی که به عرض کمیسیون کشور مجلس رسیده فرق دارد چون ادعا شده ۵۸۳ میلیون ریال بده بيمه های اجتماعی بدهکارند بدون زیان دیر کرد عددی در حدود ۵۸۳ میلیون ریال میشود (خواجہ نوری - ۵۰ سهم کارگران جداست) بنده فرمایش جنابعالی را تصدیق میکنم این يك پاسخ احساسی بود که به فرمایشات جناب آقای معاون وزارت کشور عرض کردم ولی مدارک و مآخذی که ما داریم خلاف فرموده های ایشان است مطالبی که در روزنامه ها نوشته میشود ممکن است برای عده ای فقط بمنظور سیاه کردن روزنامه تلقی بشود یا فقط خواننده بخواهد وقتش را بگذراند ولی هستند مردمان بسیار زیادی که از این اهداد و اوقام که در روزنامه ها نوشته میشود و حقوق هم باید نوشته شود برای خودشان تصوراتی میکنند مأخذی حساب میکنند و نتیجه گیری میکنند و از این نتیجه گیری قضاوت میکنند والا روزنامه که بیخود منتشر نمیشود روزنامه برای این منتشر میشود که سطح فکر مردم را بالا ببرد و مردم نتیجه گیری و قضاوت بکنند در تاریخ ۱۷ شهریور ۱۳۴۱ روزنامه محترم پیغام امروز مقاله ای داشتند که مأخذ آن مقاله از گزارش بوده که مدیر عامل وقت به پیشگاه مبارک شاهنشاه معروض داشته در آنجا خرج يك اتوبوس دو نشین و خرج يك اتوبوس بتربیتی قبل از شرکت را حساب کردند و این نتیجه رسیدند که يك اتوبوس

دو طبقه ۳۹۲ ریال کمتر از قیمت اتوبوس بنزینی خرج دارد حالا
 حتی بجه همه آقایان شاهدند که اتومبیلهای بنزینی سابق استفاده
 میداده حالا که اتوبوس دو طبقه شده و مسافر ششم بیشتر شده خرجش
 هم طبق آن ارقام ۳۹۲ ریال کمتر شده قاعدتا استفاده بیشتر
 باید بدهد، در کیهان یکشنبه ۲۲ بهمن ۱۳۳۰ گزارشی است
 که مدیر عامل وقت به پیشگاه مبارک شاهنشاه معروض داشته و
 گفته در آمد متوسط شرکت در وضع فعلی ۲۷۰۰۰۰۰ ریال
 است و جمع در آمد از اول فروردین لغایت ۱۵ بهمن جاری
 ۸۳۳۳۴۷۰۸۳ ریال بوده و این رقم نسبت به مشابه آن در سال
 قبل در حدود ۸۱ میلیون ریال افزایش یافته که مؤید حسین
 اداره شرکت و فداکاری کارکنان آن میباشد در نتیجه در خلال
 تصدی مدیران فعلی شرکت توانسته است تا اول بهمن ماه در
 حدود ۲۰۰ میلیون تومان از تعهدات خارجی و یکصد میلیون
 تومان از تعهدات داخلی خود را پرداخت نماید. لازم است
 کتبه بنده بعرض مجلس شورای ملی برسانم که روزی که
 این گزارش بعرض پیشگاه مبارک ملوکانه رسید فقط ۸ ماه
 از انتخاب هیأت مدیره جدید گذشته بود یعنی آقایان با
 فداکاری و حسن اداره خودشان توانسته بودند این خدمتگزاری
 را بکنند ولی بعد جطور شد که چند وقت پیش مجلس فرمود
 که نتیجه معکوس بوده (مستظوفی نائینی - چرا معکوس بوده
 يك مقدار را پرداخته بقیه مانده) عرض کنم در شماره ۱۰۳۸ مورخ
 مورخه ۲۳ آذر ۱۳۳۰ یعنی دو ماه قبل از اینکه این گزارش
 به پیشگاه ملوکانه معروض بشود آقای مدیر عامل وقت در
 جلسه ای که با حضور دانشجویان دانشگاه برپا بود اعلامی کند
 چون ساعات کاری بین ۷/۵ تا ۸/۵ صبح است در ظرف یکساعت
 ما مجبور هستیم ۱۰۰۰۷۵۰ مسافر را حمل کنیم یعنی اگر
 این مبلغ را هر بدرد در ریال بکنیم که قیمت بلیط اتوبوس است
 در یکساعت یعنی بین ۷/۵ تا ۸/۵ صبح درآمد شرکت
 ۲۰۰۱۵۰۰ ریال می شود حالا جطور در عرض یکساعت
 در آمد این مبلغ است و در عرض همه مدت کار شرکت در روز ۲
 میلیون خرده های است بنده که عقلم نمیرسد (خواجده نوری
 توجه فرمائید بقیه مدت اتوبوس ها حالی میگرددند) جناب

آقای خواجده نوری ظهیر هم همین عده را به منازستان می برد
 مگر بدقول جنابعالی و از سر تصدق دولت جزئی شما در محل کار
 ساندویچ بخورند و تفریح کنان و بیاد بر گردند منزل و با اتوبوس
 برنگردند و الا معلوم نیست شرکت که در یکساعت ۱۰۰۰۷۵۰ نفر
 مسافر حمل می کند در تمام مدت باید در همین حدود باشد و
 نیست؟ (دکتر رهوردی - این مربوط باین حزب و این دولت
 که نیست) بله قربان همه مسائل بهم مربوط است با بنده
 میرسم در شماره ۵۰۷۳۵ مورخ ۷ شهریور ۴۱ روز نامه کبیر
 از قول مدیر عامل شرکت نوشته هر روز بطور متوسط ۲۷۰۰۰۰
 تومان در آمد داریم این درست همان عددی است که بربر
 شاهنشاه هم رسیده ولی مخارج یکمربند شده روزی ۳۵۰۰۰
 تومان جناب آقای عباس میرزائی این درست همان بامی است
 که میخواستند بلیط اتوبوس را ببرند بالا و اعلام کردند خرج
 شرکت در روز ۳۳۵ هزار تومان است با گزارشی که مدیر عامل
 قبل داده صحیح نیست یا این گزارش بمنظور بالا بردن قیمت
 بلیط اتوبوس جعلی تنظیم شده یکی از این دو باید باشد.

نایب رئیس - آقای دکتر رهوردی وقت جنابعالی نه
دکتر بهوردی - بنده باز هم عرایضی دارم.

نایب رئیس - چون وقت ایشان تمام شده چنانچه
 خانمها و آقایان با تمدید وقت موافق هستند تمنا میکنم
 فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. فرمائید.

دکتر بهوردی - بنده از حسن ظن مجلس تشکر
 میکنم (بکنفران نمایندگان - حسن نیت) حسن نیت عجیب
 (بکنفران نمایندگان - منظور اکثریت است) بنده خیال میکنم
 در بین اکثریت همانقدر دوستانی داشته باشم که در بین اقلیت
 (چند نفر از نمایندگان - بیشتر) مقیاس را حجت گرفتم. عرض
 کنم که جناب آقای معاون وزارت کشور ضمن گزارشی که
 بعرض مجلس رساندند فرمودند ۱۳ درصد سهم کارگران را توانسته
 بدهند رقمی در حدود ۵۵ میلیون تومان کسر کردند با بابت
 آن رقم را هم نتوانستند بدهند اصلا مسأله نتوانستی بدهی
 علاقه ای به این کار ندارند نه علاقه ای بکارگر دارند نه علاقه ای
 به بیمه های اجتماعی. بعرضتان میرسانم (عباس میرزائی -
 شما میدانید کارگر از بیمه های اجتماعی و حقوقی که کم است
 از بیمه های اجتماعی است استفاده کرده) جناب آقای
 میرزائی میدانند که وقت بنده محدود است مدیر عامل وقت

در تاریخ ۲۳ ۹ ۴۰ اینطور فرمودند در آینده که سواد حساسی
 دارند و همه سبب مال جنوب شهر هستند مثل اینکه جنوب شهری
 بودن که است و تمامشان را ننددهائی بودند که روی کامیون کار
 کردند و ما هم باید در آینده درجه یک برای کارمان بگیریم و
 بر این مقدمه است اینها اگر صبح کله باجه بخورند و وسط آن
 در جگر بخورند و وسط آن چیزهای دیگر نخورند نمیتوانند
 بهتر بشینند یک مدیر عامل طرز تفکرش بهتر پس بلیقه
 بزرگ استون فقرات شرکت واحد را تشکیل میدهد اینطور
 است (بکنفران نمایندگان - مگر بد است) نه به این لحن
 بنده عرض کنم کارگری را از شرکت واحد بیرون کردند
 سرح حکم شورای دایوری که فوکی آن نزدیکه هست
 اف جوری - هیأت حل اختلاف (هیأت حل اختلاف) بکنفر
 نمایندگان - تاریخش را بفرمائید) ۹ ۶ ۴۶ - ۵۲۵ تومان
 یعنی ۲۵۰ ریال از حق یک کارگر اخراج شده بپردازند
 فوکی آهم اینجا هست این ۵۲۵۰ ریال را به این کارگر
 پرداختند این کارگر مجبور شده اجرائیه صادر کرده بموجب
 فوکی این حجت بانک مرکزی مبلغ ۵۲۵۰ ریال آن مبلغ
 - دفعه غریبه در وجه اجراء صادر کرده اند طرز تفکر
 سنگه سبت طبقه کارگر را ببینید. عرض کنم نسبت به
 سبب های اجتماعی این آقایان نظرشان نسبت بیمه های اجتماعی
 این است که بنده میخوانم توی نشریه خودشان چاپ شده است
 نشریه شرکت واحد (عباس میرزائی - مال جد سالی است؟)
 مربوط به سال ۱۳۳۰ زمانش فرق نمی کند (عباس میرزائی -
 جنب همس قبل از انقلاب بوده است) عرض می کنم این
 نویی که شرکت واحد دارد مال قدیم است و مربوط به حالا
 است معن مدیریتی که آن زهان بوده حالا هم هست همین
 آنکه آن مدیر عامل است آن موقع هم جزوه هیئت مدیره و
 پس هیئت مدیره بوده و هیچ فرق نمی کند بعلاوه بنده عرض
 کرده حاره فرماید که وارد شخصیت ها نشویم. شاید موقعی
 که مر بجد در مانگاه فرمودند و اختیار انجام این خدمت
 منتشر محرک محمول شد رئیس يك ادارای به مدیر عاملش
 بگفتند (مهندس صائبی - بد گزارش دهنده باید بگوئید)
 بنده آه سازی است گزارش دهنده لابد در محیطی
 است که بجز میکرده بنویسد چاکر ؛ عده زیادی فکر
 مبارزه - باین سازمان بیمه های اجتماعی چرا مجدداً

در مانگاه در شرکت واحد تاسیس می شود ولی شغل از اینکه
 ۸۰۰۰ نفر از کارگران شرکت با ۳۰۰۰۰ نفر عائله آنان رضایت
 کامل از در مانگاه های سازمان ندارند و کارگران شرکت که
 مبره های اساسی شرکت را تشکیل میدهند وسیله ای برای
 معالجه خود و خانواده خود نداشته و اگر دو نفر از فرزندان
 کارگری در يك روز بیمار میشد در مانگاه سازمان هر دو نفر را
 در يك روز نمیتواند ببرد و عدم توجه دقیق به سلامت و نیروی
 جسمانی و انسانی کارگران شرکت که از اهم وظایف انجام وظایف
 سنگین اجتماعی این شرکت بود وسیله سازمان بیمه های
 اجتماعی دقیقاً مورد توجه قرار نمیگرفت و بتدریج کارگران
 و کارمندان دل سرد میشدند چون نمیتوانستند با جسمی بیمار
 و علیل و فکری ناراحت مصیبتان خدمت کنند زبان مادی و
 معنوی به شرکت وارد میشد. این است طرز تفکر این دستگاه
 به سازمان بیمه های اجتماعی و سازمان بیمه های اجتماعی
 هنوز هم مثل سابق است و دیگر نمیتواند بگویند تغییراتی
 در آن دستگاه داده شده و هیچ تغییراتی جناب آقای عباس
 میرزائی از سال ۱۳۳۰ داده نشده است. عرض کنم آمدند يك
 مقداری اتومبیل شورلت خریدند حالا اتوبوس شورلت بدجه
 درد شرکت میخورد بنده میدانم این اتوبوسهای شورلت
 چون بنزینی بود همین اواخر الان تاریخش را عرض
 می کنم آمدند موتور بنزین نو روی این اتوبوسهای کهنه
 شورلت گذاشتند بدون اینکه توجه کنند اگر موتور را عوض
 کنند بقیه دستگاه فنی را هم باید عوض کنند این موتور هزار
 ندهزار تومان خریدند و گذاشتند روی اتوبوسها و هیچکدام
 اینها کار نکرد و الان هم آگهی فروش این اتوبوس ها را
 منتشر کردند (بکنفران نمایندگان - این قدیمی است) هیچ
 قدیمی نیست (بکنفران نمایندگان - شرکت واحد خیلی خوب
 اداره میشود) بسیار بسیار خوب اداره میشود! بنده هم عقیده
 هستم اگر جنابعالی پریشب ساعت ۹ شب در خیابان اکباتان
 تشریف داشتید و خط اتوبوسرانی که به نیروی هوایی مسافر
 میرسد ملاحظه میفرمودید این حرف را نمیزدید چون خط
 اتوبوس از اواسط خیابان اکباتان تشکیل شده بود تا خیابان
 چراغ برق یعنی دور زده بود آن قسمت خیابان سعدی و
 چراغ برق مال پریشب هم هست علتش خوب اداره شدن است

جناب عالی آقای حکیم شوشتری این شماره چک‌ها را یادداشت کنید بوسیله کمی و برای جنابان صادر شده است شماره ۸۶۹۶۱ و ۸۶۹۱۱ (دکتر حکیم شوشتری - چند تاریخی ؟) سال ۴۳ و بقیه اش مربوط به سال ۴۴ است بانک مرکزی شرکت واحد از دسته چک بانک مرکزی کشیده است شماره ۳۳۵۲۸۰ و ۳۳۵۲۸۱ و ۳۳۵۲۸۲ و ۳۳۵۲۸۳ و ۳۳۵۲۸۴ و ۳۳۵۲۸۵ و ۳۳۵۲۸۶ این چک‌ها را بگیرد بدینید برای چه بوده است (یکنفر از نمایندگان - جناب عالی بگیرد بدینید برای چه بوده است) (پوریابانی - بانک شرکت نباید چک بکشد؟) علتش را باید فهمید برای چیست بنده بعرضتان میرسانم (دکتر رهنوردی - چرا چک نکشد) چک بکشند ولی نباید دیت برای چه بوده (یکنفر از نمایندگان - اگر عاقلی دارد بفرمائید) عرض خواهم کرد (دکتر رهنوردی - اگر چک نکشد چگونه اداره بکند) اگر موافقت بفرمائید سؤال بیرون کمیسیون رسیدگی بسؤال بنده چک‌ها را آنجا بیاورم و رسیدگی بشود (رضوی - شما اینطور میفرمائید ، به کمیسیون رسیدگی بسؤال بیرون) عرض کنم اگر اصرار دارید اشکالات فعلی را بعرض برسانم اگر اجازه بفرمائید بعرض میرسانم آمده گفتند داخل انو بوسه بلیت خواهیم داد دستگاه چاپ بلیت برای داخل انو بوسه بخریدند سیصد دستگاه چاپ بلیت خریدند بپرسید این دستگاه‌های چاپ بلیت کجاست الان که تشریف میبرید بیرون آن طرف میدان بیمارستان ملاحظه میفرمائید دو دکنه هست چون میبایستی لوکس بسازند لوکس سازی کردند تا اینجای آن اشکالی نیست ولی یکی از این دکه‌ها بلیت دوربالی میفروشد و یکی دیگر بلیت پنجریالی میفروشد این مسأله فروش بلیت دوربالی و پنجریال را بنده برای خودم نتوانستم تجزیه و تحلیل کنم برای چه یک نفر نمیتواند دو نوع بلیت بفروشد یکی دوربالی و یکی پنجریالی (عباس میرزائی - باید دو محل برای فروش بلیت‌ها باشد برای اینکه هم مردم راحت تربلیط بخرند و هم کارگر مشغول باشد) اگر تعداد دکه‌ها و تعداد فروشندگان بلیط را زیاد کنند اشکال ندارد ولی نباید از هم تفکیک باشد اشخاصی که مراجم میکنند ناراضی

میشوند کنار این باجه بگویند ۲ ریالی و آن باجه بگیرد ۵ ریالی شما میخواهید کارگر زیاد تر باشد آنطرف قضیه را در نظر بگیرد بدینجه کجای دنیا بر نمی خورد آقای عباس میرزائی ولی فقط یک اشکالی هست (یکنفر از نمایندگان - حساب خراب میشود) (میدانید کدام حساب خراب میشود) حساب خراب سوزاندن بلیت‌ها و آخر هر ماه یا هر دو ماه یا هر مدتی که بنده دقیقاً نمیدانم بلیت جدید باید عوض بشود و بلیت‌های سابق سوخته بشود (قراچورلو - اشکال این کار کجاست؟) اشکال بر سر همین بلیت‌های سوخته است (دکتر مهدوی - اسکناس را هم میسوزانند اشکالش کجاست؟) اشکالی سوزاندن بلیط‌ها می باشد جناب عالی آقای مهدوی که حق نظر دارید اگر یک دفعه بیرون بیاید و بلیت‌هایی که در حال سوختن هست و میخواهند بسوزانند کنترل کنید شمارش کنید چه از مسائل روشن میشود بنده عرضم زیاد است

نایب رئیس - یکبار بیشتر نمیشود تجدید کرد آئینده وقت را تعیین کرده است

دکتر مهندس بهبودی - پس استدعا می‌کنم اجازه بفرمائید سؤال کمیسیون رسیدگی بسؤال ارجاع بشود ، چون بنده از گذشته شرکت مطالبی بعرض رساندم و رسیده ام بوضع فعلی شرکت اینطور که مقام ریاست میفرمایند سه دقیقه بیشتر از عرض من باقی نمانده و در این سه دقیقه هم مطالب من تمام نمیشود اگر آقایان واقعا مایل هستند که مطالبی عرض بشود استند می‌کنم سؤال بنده را کمیسیون رسیدگی بسؤال ارجاع بفرمایند (عباس میرزائی - این مطالب در زمان هم منکر شما بود به این دولت مربوط نیست) مطالبی هم دارم که مربوط به این زمان است مربوط به امور و تصادفات فعلی مرید به امور مالی فعلی است

عباس میرزائی - بنده خواهش می‌کنم با هم بزرگ شرکت واحد، ما خودمان رفته شش ساعت گشتم شما بیایید وضع را ببینید بخدا در این زمان بهترین وضعی اداره میشود

دکتر طالع - قسم نخورید
عباس میرزائی - قسم می‌خورم و خدا را شاهد بگیرم و ثابت می‌کنم

دکتر مهندس بهبودی - جناب عباس میرزائی چرا بخود نمی‌میشود بعنوان بانک وکیل مجلس بلند بشوید و بنده بکنید که فقط قانون از کجا آورده‌ای را در مورد تمام بلیت شرکت از بدو تشکیل شرکت واحد انو بوسه بلیت‌ها را بکشند

نایب رئیس - آقایان بطوریکه توجه فرمودند آقای دکتر بهبودی تقاضا کردند سؤال برای رسیدگی بخبر کمیسیون رسیدگی بسؤال ارجاع بشود با توجه به اینکه این تعداد از حقوق مسلم بانک وکیل است و در عین حال رأی موافق به این تقاضا دادن دلیل بر این نیست که مجلس نسبت چاپ دولت قطع نشده است بدین ترتیب بنده اعلام رأی میکنم رأی می‌گیریم بتقاضای آقای دکتر بهبودی نسبت به ارجاع سؤال ایشان بکمیسیون رسیدگی بسؤال خانها بفرمائید موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (چند نفری دستند) تصویب شد

دکتر طالع - حالا خدا را شاهد بگیرد آقای عباس میرزائی

۵- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی

نایب رئیس - آقای ممتاز بفرمائید

ممتاز (معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) - با اجازه مقام ریاست و خانها و آقایان ماده ۱۰۰ بنده بستم مربوط به استرداد یک قطعه زمین از دانشگاه صنعتی تبریز و واگذاری آن بوزارت جنگ و بجای آن واگذاری بنده زمین به دانشگاه صنعتی آریانه که برای بررسی و تصویب تقدیم میکنم

نایب رئیس - بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود

۱- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله تیمسار معاون وزارت جنگ

نایب رئیس - تیمسار کاتوزیان بفرمائید

تیمسار کاتوزیان (معاون وزارت جنگ) - با اجازه مقام ریاست در سال ۳۸ در نتیجه انفجار يك مقدار مواد منفجره يك افسر و يك درجه دار زخمی شدند افسر بالا فاصله از هر دو چشم نماند طبق بقره قانون بودجه سال ۴۴ موافقت فرمودید حقوق او را مادام العمر بدینوسیله در جردار تحت معالجه بود متأسفانه معالجات فایده‌ای نکرد و آن در جردار هم از هر دو چشم نابینا شد تقاضا شده موافقت بفرمائید همانطوریکه بنده آن افسر مادام العمر این مستمری را میدهند بنده این در جردار هم بدهند (نمایندگان بسیار خوب است)

نایب رئیس - بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود

منفجره يك افسر و يك درجه دار زخمی شدند افسر بالا فاصله از هر دو چشم نماند طبق بقره قانون بودجه سال ۴۴ موافقت فرمودید حقوق او را مادام العمر بدینوسیله در جردار تحت معالجه بود متأسفانه معالجات فایده‌ای نکرد و آن در جردار هم از هر دو چشم نابینا شد تقاضا شده موافقت بفرمائید همانطوریکه بنده آن افسر مادام العمر این مستمری را میدهند بنده این در جردار هم بدهند (نمایندگان بسیار خوب است)

نایب رئیس - بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود

۷- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت امور خارجه

نایب رئیس - آقای معاون وزارت امور خارجه بفرمائید

امیر تیمور (معاون وزارت خارجه) - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی بدستخاستار نمایندگان محترم میرسانم که به پیروی از اصل ثابت و کلی سیاست خارجی دولت شاهنشاهی مبنی برگسترش روابط بین المللی بازم در اردیبهشت ماه ۴۷ يك موافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ملی لهستان منعقد شده است که خدمتگزار آنرا بساحت مقدس مجلس تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارم

نایب رئیس - بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود

۸- طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور خارجه

دائر به تأیید اصلاحات مجلس سنادر لایحه قانونی موافقت نامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق بلغارستان و ابلاغ بدولت

نایب رئیس - گزارش کمیسیون راجع بموافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق بلغارستان مطرح است قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی کمیسیون امور خارجه در جلسه هفتم خرداد ماه ۱۳۴۷ باحضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۴۵۱۶۴ -

۱۳۴۶ ۹ ۲۳ راجع بموافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق بلغارستان را که قبلا بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و پس از چند اصلاح عبارتی مجددا از مجلس سنا بمجلس شورای ملی ارسال شده مورد رسیدگی قرار داد و اصلاحات مذکور را بشرح زیر تصویب نمود .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
قانون موافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق بلغارستان

ماده واحده - موافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق بلغارستان که مشتمل بر یک مقدمه و ۱۰ ماده میباشد و در تاریخ ۵ آذر ماه ۱۳۴۶ برابر ۲۶ نوامبر ۱۹۶۷ در تهران به امضای نمایندگان مختار دولتی رسیده است تصویب و بدولت اجازه داده میشود اسناد تصویب آنرا مبادله نمایند .

مخبر کمیسیون امور خارجه - فتح الله مافی

گزارش از کمیسیون فرهنگ و هنر بمجلس شورای ملی
کمیسیون فرهنگ و هنر در جلسه ۱۲ ۳ ۱۳۴۷ با حضور آقای زاهد معاون وزارت فرهنگ و هنر لایحه راجع بموافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق بلغارستان را مطرح کرد و گزارش کمیسیون امور خارجه را در این مورد عینا تایید و تصویب نمود .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

مخبر کمیسیون فرهنگ و هنر - مجید محسنی
گزارش از کمیسیون آموزش و پرورش بمجلس شورای ملی
کمیسیون آموزش و پرورش در جلسه ۱۲ ۳ ۱۳۴۷ با حضور نماینده دولت لایحه راجع بموافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق بلغارستان را مطرح کرد و گزارش کمیسیون امور خارجه را در این مورد عینا تایید و تصویب نمود .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .
مخبر کمیسیون آموزش و پرورش - موسوی ماکوئی

تغییرات مجلس سنا

- ۱ - در ماده واحده کلمه « ملی » به « خلق » تبدیل شده است .
- ۲ - در متن موافقتنامه کلمه « خلق » بعد از کلمه « جمهوری » اضافه شده .
- ۳ - در سطر آخر ماده واحده بعد از کلمه (مبادله) کلمه « نمایند » به « نمایند » تبدیل شده .
- ۴ - در سطر اول ماده سوم بعد از کلمه خود کلمه « در صورت » به « در حدود » تبدیل شده .
- ۵ - در سطر دوم ماده ششم بعد از کلمه « مورد » کلمه « بررسی و مطالعه » به « توجه » تبدیل شده .
- ۶ - در سطر دوم ماده نهم بعد از کلمه (کتبی) کلمه « سدها » به « مهلت سدها » تبدیل شده .

نایب رئیس - نسبت به گزارش کمیسیونهای مجری سنا نظری نیست ؟ آقای مهندس صائبی بفرمائید .

مهندس صائبی - اصلاحاتی که در مجلس سنا بطوریکه آقایان ملاحظه میفرمایند بیشتر اصلاح عبارتی است و از نظر فنی مربوط به متن قرارداد است و بطوریکه در ماده آخر قرارداد نوشته شده تصریح گردیده که متن انگلیسی آن معتبر است البته از آقای معاون وزارت امور خارجه استعلام میگردد توضیح بدهند که آیا در ترجمه اشتباه شده یا اساسا متن انگلیسی با تغییراتی که حالا داده میشود تغییر میکند ؟ و وضع ترتیب است .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور بفرمائید .

امیر تیمور (معاون وزارت امور خارجه) - در مورد سؤالی که نماینده محترم فرمودند باید عرض کنم که در مورد آن لحاظ ترجمه شاید بشود گفت که اسرار داشته چه بطور کلی ما در وزارت خارجه ایراد تلقی نمیکنیم و آن مرتبه بدلفظ خلق است که در متن انگلیسی اگر مجاز باشم که این عرض کنم میگوید People's Republic که این میشود که خلق البته در ترجمه تحت اللفظی میشود گفت خلق و در مورد ترجمه این کلمه ترجیح میدهم که بجای که خلق که ناظر است به عموم افراد ملت لفظ ملل را استعمال نکنیم منتها آقایان سنا تورا بخصوص در کمیسیون فرهنگ

بجس که همه از اساتید و فضلا هستند نسبت به استعمال لغت صحیح اصرار میورزند بنابراین ما هم قبول کردیم که خلق باشد چون متن انگلیسی در هر حال سدها است و در مراجعه است اینگونه تغییرات عبارتی و کلمات نمیتواند در متن قرارداد و موضوع قرارداد و ماهیت قرارداد اثری داشته باشد و کلمات دیگری که اینجا ملاحظه میفرمائید یکی که مطالعه است که لغت انگلیسی آن Consider است مترجمه شخصا تفاوتی بین کلمات مطالعه و بررسی و توجه نیست این فرق در سلیقه کسانی است که اینطور ترجمه میکنند آنها توجه بترجمه کرده اند ما گذاشته بودیم بررسی و مطالعه زیرا مفهومی بررسی و مطالعه در لفظ توجه مترجم است زیرا توجه برای این میکنیم که بررسی و مطالعه شده باشد باز هم در کلمه مهلت سه ماهه که کلمه سدها است سه ماهه است سه مهلت سدها و خواسته اند که توضیح بیشتری در هر حال بطوریکه عرض کردم این تغییرات در جهت موضوع و مدت و اصل قرارداد تغییر و تأثیری نخواهد داشت .
نایب رئیس - نظر دیگری نیست ؟ (اظهاری نشد)
گزارش کمیسیونهای رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه در جلسه حاضر میشوید میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .
تاریخ دولت ابلاغ میشود .

۹- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع بموافقتنامه همکاری فنی و علمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه و ارسال به مجلس سنا .

نایب رئیس - گزارش شور دوم راجع بموافقتنامه همکاری فنی و علمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه مطرح است قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه ۷ خرداد ماه ۱۳۴۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۸ ۳۴۶۹ ۲۹۹۶۳ راجع بموافقتنامه همکاری فنی و علمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه را که گزارش

شور اول آن بشماره ۳۵۳ چاپ گردیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و گزارش شور اول را عینا تصویب کرد .
اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .
ماده واحده - موافقتنامه همکاری فنی و علمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه که مشتمل بر یک مقدمه و یازده ماده و یک سند ضمیمه میباشد و در تاریخ ۶ دیماه ۱۳۴۶ برابر ۲۷ دسامبر ۱۹۶۷ در تهران به امضای نمایندگان مختار دولتی رسیده است تصویب و بدولت اجازه داده میشود اسناد تصویب آنرا مبادله نمایند .

مخبر کمیسیون امور خارجه - فتح الله مافی
گزارش شور دوم از کمیسیون آموزش و پرورش بمجلس شورای ملی

کمیسیون آموزش و پرورش در جلسه ۱۲ خرداد ماه ۱۳۴۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه مرچوبه بموافقتنامه همکاری فنی و علمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون امور خارجه را در این مورد تایید و تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

مخبر کمیسیون آموزش و پرورش - موسوی ماکوئی
گزارش شور دوم از کمیسیون علوم و آموزش عالی بمجلس شورای ملی

کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه ۱۳ خرداد ماه ۱۳۴۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه مرچوبه بموافقتنامه همکاری فنی و علمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون امور خارجه را در این مورد تایید و تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .
مخبر کمیسیون علوم و آموزش عالی - دکتر قهرمان
نایب رئیس - ماده واحده مطرح است آقای پروفسور مخبر فرمهند بفرمائید .

پرفسور مخبر فرهمند - بنده يك تذکر خيلي جزئی دارم اين چون يك قراردادی است در امضائی که اينجا از طرف دولت فرانسه نوشته اند نوشته شده رنوسيون اين رونه سيوان است برای مجلس ما و برای وزارت خارجه ما صحيح نيست که ما يك چیزی را احدی بگذاريم که اسم آنهای کذابها آمده غلط باشد يك توجهی بفرمائيد که اين اشتباهات اتفاقی نيست هم رنوسيون است در صورتی که نوشته رنوسيون **دکتر ضیائی** رنوسيون درست است و آخرش au دارد که خوانده ميشود رنو درست است.

پرفسور مخبر فرهمند - خلاصه طوری باشد که اينگونه اشتباهات ايجاد نشود.

نایب رئيس - در ماده واحده نظر ديگری نيست؟ (ظہاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نيست؟ (ظہاری نشد) ماده واحده و کلیات آخر آن رأی ميگيريم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش ميکنم قيام فرمائيد (اکثر برخاستند) تصويب شد. لایحه برای تصويب بمجلس سنا فرستاده ميشود.

۱۰- طرح گزارش شور اول کمیسیون فرهنگ و هنر راجع بخرید اراضی و انبیه و تأسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی

نایب رئيس - گزارش شور اول لایحه راجع بخرید اراضی و انبیه و تأسیسات بمنظور حفظ انبیه و آثار باستانی مطرح است قرائت ميشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون فرهنگ و هنر بمجلس شورای ملی کمیسیون فرهنگ و هنر با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۶۶۰۸ مورخ ۲۰/۹/۴۶ راجع بخرید اراضی و انبیه و تأسیسات بمنظور حفظ انبیه و آثار باستانی راکه بشماره ۱۷۱ چاپ گردیده برای شور اول رسیدگی کرد و با اصلاحاتی مورد تصويب قرار داد. اينک گزارش آن بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی ميگردد.

قانون خرید اراضی و انبیه و تأسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی

ماده ۱- برای حفظ آثار تاریخی و باستانی و تعمیر

و مرمت آنها و همچنین عملیات حفاری و بررسبهای باستانی احتیاج بخرید اراضی و انبیه و تأسیسات متعلق بآثار و مؤسسات خصوصی باشد وزارت فرهنگ و هنر طبق مفاد این قانون عمل ميکند.

ماده ۲- خرید اراضی و انبیه و تأسیسات از طریق توافقی صورت خواهد گرفت.

ماده ۳- هرگاه نسبت به بهای اراضی و انبیه و تأسیسات بین وزارت فرهنگ و هنر و مالک یا مالکن توافق حاصل نشود بهای اراضی و انبیه و تأسیسات مذکور بوسیله هیئتی مرکب از وزیر کشور - دادستان کل - مدیرکل این با نمایندگان آنها با توجه به نظر کارشناسان تعیین خواهد شد و تصمیم هیئت قطعی است در این مورد علاوه بر قیمت تعیین شده پنج درصد نیز اضافه پرداخت خواهد شد.

هرگاه مالک در ملک مورد معامله ساکن باشد علاوه بر پنج درصد فوق ده درصد دیگر بقیمت تعیین شده افزوده خواهد شد و هرگاه محل اعیان او منحصر بدارآمد آن ملک باشد با نژده درصد قیمت تعیین شده نیز از این بابت بهای پرداخت خواهد گردید.

تبصره ۱- در مورد اراضی مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و زیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی نماینده اوجای وزیر کشور با نماینده اعضاء هیئت خواهد بود.

تبصره ۲- حق کسب و پیشه کسانی که محل کسب آنان در اثر اجرای این قانون از بین ميرود طبق آئين نامه اجرائی این قانون پرداخت خواهد شد.

راجع به اراضی مورد احتیاج که طبق مقررات اصلاحات ارضی بین زارعین تقسیم و یا با آنان فروخته شده و یا اجاره داده شده است بنحویز اقدام ميگردد:

الف- در مورد اراضی که در اجرای قانون اصلاحات ارضی بین زارعین تقسیم و یا با آنان فروخته شده است ماده ۳ این قانون عمل خواهد شد.

ب- در مورد اراضی که در اجرای مقررات مرحله دوم بزارعین اجاره داده شده است وزارت فرهنگ و هنر ضمن پرداخت ارزش ملک بمالك حق السعی و کلیه هزینه زراعت زارعین را با توافق خریداری خواهد نمود.

ح- در مورد اراضی موقوفه که به اجاره داده شده است حق السعی و کلیه حقوق زراعت زارعین از طریق توافقی خریداری و وزارت فرهنگ و هنر قائم مقام مستاجر در مورد دوره بست به بقیه مدت اجاره خواهد شد.

د- در صورت عدم توافق بین وزارت فرهنگ و هنر و زارعین در مورد بندب و نحوه نظر وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در تعیین ارزش حق السعی و کلیه حقوق زراعت از طریق قطعی خواهد بود در این مورد نیز علاوه بر ارزش تعیین شده تصرف وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بر بی مندرج در ماده ۳ این قانون بر حسب مورد اضافه و زیادت خواهد شد.

ماده ۴- تصرف اراضی و انبیه و تأسیسات قبل از زیادت تعیین و یا وجوهی که در بندهای فوق تعیین شده معجزت مگر با رضایت فروشنده یا صاحب حق.

ماده ۵- در صورتیکه مالک یا زارع یا متولی و مستجر به انتقال یا تحویل اراضی و انبیه و تأسیسات نسبت به نفع دادستان محل پس از اطلاع بداینکه قیمت ارضی و انبیه و تأسیسات و یا وجوهی که بر طبق این قانون تعیین ميگردد در صندوق ثبت تسدويع شده است سند انتقال

مستور نظر را اعضاء و نسبت به تخلیه و تحویل ملک سایر اقوام مینماید.

تبصره - وزارت فرهنگ و هنر میتواند قبل از بدو نظریات خرید و تصرف بنحویز مقتضی اقدامات استحضاطی در حفظ اراضی و انبیه و تأسیسات مورد معامله را معذور.

ماده ۶- آئين نامه مربوط به اجرای این قانون به پیشنهاد وزارت فرهنگ و هنر بتصويب هیئت وزیران خواهد رسید.

مخبر کمیسیون فرهنگ و هنر - مجید محسنی
گزارش شور اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه یکشنبه ۲۲/۲/۴۷ با حضور نماینده دولت لایحه راجع بخرید اراضی و انبیه و تأسیسات بمنظور حفظ انبیه و آثار باستانی را برای شور اول

رسیدگی و مصوبه کمیسیون فرهنگ و هنر را تصويب کرد. اينک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی ميگردد.

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی
گزارش شور اول از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی
کمیسیون کشور در جلسه دوشنبه ۱۳/۳/۴۷ با حضور معاون وزارت فرهنگ و هنر لایحه خرید اراضی و انبیه و تأسیسات بمنظور حفظ انبیه و آثار باستانی را برای شور اول بررسی و خبر کمیسیون فرهنگ و هنر را تأیید و تصويب کرد. اينک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی ميگردد.

مخبر کمیسیون کشور - مصطفوی نائینی
گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی
کمیسیون دادگستری در جلسه چهارشنبه ۱۴/۲/۴۷ با حضور نماینده دولت لایحه خرید اراضی و انبیه و تأسیسات بمنظور حفظ انبیه و آثار باستانی را برای شور اول بررسی و مصوبه کمیسیون فرهنگ و هنر را تأیید و تصويب کرد.

اينک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی ميگردد.
مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر متین
گزارش شور اول از کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در جلسه یکشنبه ۱۳/۱۲/۴۶ با حضور آقایان معاونین وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و وزارت فرهنگ و هنر لایحه دولت راجع بخرید اراضی و انبیه و تأسیسات بمنظور حفظ انبیه و آثار باستانی را برای شور اول بررسی و با اصلاحاتی که بعداً مورد تصويب کمیسیون فرهنگ و هنر واقع گردید تصويب کرد.

اينک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی ميگردد.
مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی - مهندس اسدی سمیع

نایب رئيس - کلیات لایحه مطرح است نظری نيست؟ (ظہاری نشد) بود در شور مواد رأی ميگيريم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش ميکنم قيام فرمائيد (اکثر

برخواستند) تصویب شد. ماده ۱ مطرح است قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - برای حفظ آثار تاریخی و باستانی و تعمیر و مرمت آنها و همچنین عملیات حفاری و بررسیهای باستانی احتیاج به خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات متعلق به افراد یا مؤسسات خصوصی باشد وزارت فرهنگ و هنر طبق مفاد این قانون عمل میکند.

نایب رئیس - نسبت بماده اول نظری نیست؛ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی
احتراما پیشنهاد مینماید در آخر نام لایحه خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی کلمه و منظر نیز اضافه شود. با تقدیم احترام - صائب
ریاست محترم مجلس شورای ملی
توفیرا پیشنهاد مینماید ماده ۱ لایحه خرید اراضی و ابنیه بشرح زیر اصلاح شود.

ماده ۱ - بمنظور حفظ آثار تاریخی و باستانی کشور و تعمیر و مرمت آنها و جلوگیری ساختن هر چه بیشتر زیبایی آثار و مناظر و همچنین عملیات حفاری و بررسیهای باستانی که احتیاج به خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات متعلق به افراد یا مؤسسات خصوصی باشد وزارت فرهنگ و هنر طبق مفاد این قانون عمل میکند. با احترام - صائب
ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ابتدای ماده یک قانون خرید اراضی و ابنیه برای حفظ آثار تاریخی و باستانی کلمه (در صورتیکه) اضافه شود. با تقدیم احترام - ضیاء احمدی
نایب رئیس - ماده دوم قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات از طریق توافق صورت خواهد گرفت.

نایب رئیس - نسبت بماده ۲ نظری نیست؛ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۳ قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - هرگاه نسبت به بهای اراضی و ابنیه تأسیسات بین وزارت فرهنگ و هنر و مالک یا مالکان توافق حاصل نشود بهای اراضی و ابنیه و تأسیسات مذکور بوسیله هیئت مرکب از وزیر کشور - دادستان کل - مدیرکلین نمایندگان آنها با توجه بنظر کارشناسان تعیین خواهد شد. تصمیم هیئت قطعی است در این مورد علاوه بر قیمت تعیین شده پنج درصد نیز اضافه پرداخت خواهد شد.
هرگاه مالک در ملک مورد معامله ساکن باشد علاوه بر پنج درصد فوق ده درصد دیگر بقیمت تعیین شده افزوده خواهد شد و هرگاه محل اعاشه او منحصر بدرآمد آن ملک باشد پانزده درصد قیمت تعیین شده نیز از این بابست پرداخت خواهد گردید.

تبصره ۱ - در مورد اراضی مشمول قوانین مقرر در اصلاحات ارضی و وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی نماینده او بجای وزیر کشور یا نماینده او عضو هیئت خواهد بود.

تبصره ۲ - حق کسب و پیشه کسانی که محل کسب آنها در اثر اجرای این قانون از بین میرود طبق آئین نامه اجرایی این قانون پرداخت خواهد شد.

نایب رئیس - ماده ۳ نظری نیست؛ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید: سطر آخر ماده ۳ قانون خرید اراضی و ابنیه برای حفظ آثار تاریخی و باستانی بشرح زیر اصلاح گردد.

«هرگاه محل اعاشه او منحصر بدرآمد آن ملک باشد جمعا ۳۰ درصد قیمت تعیین شده به او پرداخت خواهد گردید.
با تقدیم احترام - ضیاء احمدی

ریاست معظم مجلس شورای ملی
محترما پیشنهاد میشود که جمله (سرفظی) در تبصره (۲) بزرگ حقه حق کسب و پیشه کسانی «اضافه شود.

با تقدیم احترامات - داود مؤید امینی
ریاست معظم مجلس شورای ملی
احتراما پیشنهاد مینماید ماده ۳ لایحه خرید اراضی و ابنیه بشرح زیر اصلاح شود.

ماده ۳ - هرگاه نسبت به بهای اراضی و ابنیه و تأسیسات بین وزارت فرهنگ و هنر و مالک یا مالکان توافق حاصل نشود بهای اراضی و ابنیه و تأسیسات مذکور بوسیله هیئت مرکب از وزیر فرهنگ و هنر، وزیر کشور، وزیر دادگستری و رؤسای کلین نمایندگان آنها تحت نظر وزیر فرهنگ و هنر تشکیل میشود. توجه بنظر کارشناسان تعیین خواهد شد و تصمیم هیئت قطعی و لازم الاجرا میباشد. نحوه تشکیل هیئت و تفهیم طریقه طبق آئین نامه مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ - رسیدگی در مورد اراضی مشمول قوانین مقرر در اصلاحات ارضی، وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی یا نماینده او بجای وزیر کشور عضو هیئت مزبور خواهد بود.

تبصره ۲ - هیئت میتواند با توجه به اوضاع و احوال و شرایط علاوه بر قیمت تعیین شده تا میزان پنج درصد و مالک در صورتیکه ساکن باشد علاوه بر مبلغ فوق تا میزان ۱۰ درصد و در صورتیکه ملک مورد نظر محل اعاشه مالک یا محل منحصر بدرآمد آن ملک باشد تا میزان پانزده درصد تعیین شده فروشنده پرداخت نمایند.

با تقدیم احترام - صائب
ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید در بند الف تبصره ۲ ماده ۳ لایحه خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات برای حفظ آثار تاریخی و باستانی جمله (طبق ماده ۳ این قانون عمل خواهد شد) اضافه شود.

مهندس عنبر
ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترما پیشنهاد مینماید در سطر هشتم ماده ۳ بعد از

جمله «پانزده درصد» اضافه شود «دیگر به قیمت الی آخر» با تقدیم احترام - مهندس اندی سمیع
ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترما پیشنهاد میشود که در ماده ۳ قانون خرید اراضی... سطر آخر بعد از کلمه تعیین شده کلمه (علاوه بر پنج درصد و ۱۰ درصد فوق... الی آخر). با تقدیم احترام - مریدی
ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد بند د تبصره ۲ ماده ۳ لایحه خرید اراضی و ابنیه و تأسیسات بمنظور حفظ ابنیه و آثار باستانی پیشنهاد می نماید:
در سطر اول جمله (در مورد بند ب و ج) به (در مورد بندهای ب و ج) اصلاح گردد.

با تقدیم احترام - علی اکبر دانشمند
نایب رئیس - ماده چهار قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)
ماده ۴ - راجع به اراضی مورد احتیاج که طبق مقررات اصلاحات ارضی بین زارعین تقسیم و یا با آنان فروخته شده و یا اجاره داده شده است بنحویز اقدام میگردد:

الف - در مورد اراضی که در اجرای قانون اصلاحات ارضی بین زارعین تقسیم و یا با آنان فروخته شده است طبق مواد ۳ و ۲ این قانون عمل خواهد شد.

ب - در مورد اراضی که در اجرای مقررات مرحله دوم بزارعین اجاره داده شده است وزارت فرهنگ و هنر ضمن پرداخت ارزش ملک بمالک حق السعی و کلیه حقوق زارعانه زارعین را با توافق خریداری خواهد نمود.

ج - در مورد اراضی موقوفه که به اجاره داده شده است حق السعی و کلیه حقوق زارعانه زارعین از طریق توافق خریداری و وزارت فرهنگ و هنر قائم مقام مستاجر در مورد اجاره نسبت به بقیه مدت اجاره خواهد شد.

د - در صورت عدم توافق بین وزارت فرهنگ و هنر و زارعین در مورد بند ب و ج نظر وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی در تعیین ارزش حق السعی و کلیه حقوق زارعانه زارعین قطعی خواهد بود در این مورد نیز علاوه بر ارزش تعیین شده از طرف وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستایی

مزایای مندرج در ماده ۳ این قانون بر حسب مورد اضافه و پرداخت خواهد شد.

نایب رئیس - نسبت بماده ۴ نظری نیست؟ آقای عباس میرزائی بفرمائید.

عباس میرزائی - بنده راجع به حقوق زارعان زارعین خواستم ببینم که حقوق و تکلیفش معلوم است زارعان دیگر چیست؟ تعریف این زارعان را که باید بکنند؟

نایب رئیس - آقای محسنی مهربان بفرمائید.

محسنی مهر (مخبر کمیسیون فرهنگ و هنر) -

جناب آقای عباس میرزائی من فکر میکنم حق شخم داریم حق سرفظی داریم یعنی اگر از نظر رعایت حال زارعین بخواهید فکر بفرمائید، که نهایت دقت در این مورد شده و در مورد هم کمال دقت خواهد شد و حتی در مورد خرید زمینها در آن لایحه‌ای که دولت تقدیم مجلس شورای ملی کرد زمینی که از زارع میخواستند بخرند بنده برای شما عرض میکنم اگر قانع شد بد که دیگر عرضی نکنم (عباس میرزائی - خیر قانع نشدم) خواستم عرض کنم که دقت کافی شده است مخصوصاً در مورد زارعین لایحه‌ای که دولت تقدیم مجلس کرد که زارعینی که در اثر انقلاب صاحب زمین میشوند بر مبنای قیمت اصلاحات ارضی که با آنها فروخته شده بود میخواستند بخرند

ولی در کمیسیون مورد بررسی قرار گرفت قرار شد هر زمینی را که از خرده مالکینی میخواستند بخرند همانطور هم از زارعین خریداری شود و ضمناً در گزارشی که اول خوانده شد یک اشتباه جایی رخ داده که باعث میشود یک ایراداتی گرفته بشود زیر تبصره ۲ ماده ۳ سطر سوم راجع براضی مورد احتیاج باید در جلوی آن نوشته شود ماده ۴ و ماده ۴ افتاده این اشتباهات پیش آمده اصلاح بفرمائید که ماده ۴ میشود: راجع براضی مورد احتیاج... که در ماده ۳ قرار گرفته و بعد ماده ۴ فعلی میشود ماده ۵ و بهمین ترتیب الی آخر ضمناً در ماده ۳ که عرض کردم نوشته طبق ماده ۳ که باید نوشته شود طبق مواد ۳ و ۲ چون اشتباه جایی است این را هم لطفاً اصلاح بفرمائید.

نایب رئیس نظر دیگری در ماده ۴ نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - تصرف اراضی و انبیه و تأسیسات قبل از پرداخت تمام قیمت و باوجهی که در بندهای فوق تعیین شده مجاز نیست مگر براضایت فروشنده یا صاحب حق.

نایب رئیس - نسبت بماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - در صورتیکه مالک با زارع با متولی و یا مستأجر به انتقال یا تحویل اراضی و انبیه و تأسیسات رضایت ندهند دادستان محل پس از اطلاع بداینکه قیمت اراضی و انبیه و تأسیسات و با وجهی که بر طبق این قانون تعلق میگردد در صندوق ثبت تودیع شده است سند انتقال ملک مورد نظر را امضاء و نسبت به تخلیه و تحویل ملک مذکور فوراً اقدام مینماید.

تبصره - وزارت فرهنگ و هنر میتواند قبل از پایان تشریفات خرید و تصرف بنحو مقتضی اقدامات استحقاقی برای حفظ اراضی و انبیه و تأسیسات مورد معامله را بعمل آورد.

نایب رئیس - نسبت بماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره ذیل ماده ۶ بشرح زیر اصلاح گردد.

در مواردی که به تشخیص وزارت فرهنگ و هنر اقدامات فوری استحقاقی برای حفظ اراضی و انبیه و تأسیسات مورد معامله ضروری باشد بدرخواست وزارت فرهنگ و هنر دادستان محل قبل از پایان تشریفات خرید و تصویب اقدام خواهد کرد. با تقدیم احترامات - مجید محسنی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در سطر دوم ماده ۶ قانون خرید اراضی و انبیه برای حفظ آثار تاریخی و باستانی بجای کلمه ندهند (نهدند) و بجای کلمه اطلاع به اینکده (اطلاع بر اینکده) نوشته شود. با تقدیم احترام - ضیاء احمدی

نایب رئیس - ماده ۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - آئین نامه مربوط به اجرای این قانون پیشنهاد

بازارت فرهنگ و هنر تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. **نایب رئیس** - نسبت بماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده لایحه و پیشنهادها برای شور دوم کمیسیونی مربوط ارجاع میشود.

۱۱- اعلام وصول و قرائت يك فقره لایحه قانونی

از مجلس سنا

نایب رئیس - لایحه‌ای از مجلس سنا رسیده برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۱ (خارجیه) در خصوص لایحه شماره ۱۸ / ۴۰۶۴ / ۲۷۹۳۴ - ۱۹ ۱۳۳۶ دولت مربوط بقرارداد بین المللی رفع هر نوع

تبعیض نژادی در جلسه روز دوشنبه ششم خرداد ۱۳۴۷ مطرح و مورد شور واقع و بتصویب مجلس سنا رسید. اینک لایحه قانون مزبور برای تصویب آن مجلس محترم به پیوست ارسال میشود.

رئیس مجلس سنا - مهندس شریف امامی

نایب رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۲- ختم جلسه

نایب رئیس - چون مطلب دیگری در دستور نداریم با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم تاریخ تشکیل و دستور جلسه بعداً به استحضار خانمها و آقایان خواهد رسید.

(بکر بقیه قبل از ظهر جلسه ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - مهندس حیدر علی ارفع